

Protokoll fört vid enskild föredragning

Infrastrukturavdelningen
Vägnätsbyrå

Beslutande

Minister
Mika Nordberg

Föredragande

Vägingenjör
Björn Ekblom

Justerat

Omedelbart

Ärende/Dnr/Exp.

Beslut

Nr 31

Ramavtal; vägmärken och montagematerial
ÅLR 2017/3982

Beslut

Landskapsregeringen beslöt att begära in anbud för ramavtal för vägmärken och montagematerial enligt anbudsförfrågan daterad 24.5.2017, bilaga I317E25.

Denna upphandling omfattar varor och genomförs därför genom öppet förfarande enligt Ålands landskapsregerings beslut (2015:52) gällande vissa upphandlingar under EU:s tröskelvärde.

Avtalet planeras att gälla två (2) år från och med avtalsundertecknande med möjlighet till ett (1) års option.

Upphandlingen med tillhörande anbudshandlingar publiceras i Tidningen Åland och Nya Åland samt på landskapsregeringens officiella anslagstavla och på hemsidan <http://www.regeringen.ax/upphandlingar>. Kostnaden belastar momenten 76010, 76050, 87200 och 976000.

Motivering

Flera olika vägmärken köps in årligen av olika delar av infrastrukturavdelningen. Genom ett ramavtal förväntas inköpen förenklas och eventuellt även totalkostnaden minska, varför landskapsregeringen valt att ta fram underlag för denna upphandling. Värdet för upphandlingen beräknas inte överstiga det av Europeiska kommissionen fastställda tröskelvärdet om 209 000 €. Denna upphandling omfattar varor och genomförs därför genom öppet förfarande enligt Ålands landskapsregerings beslut (2015:52) gällande vissa upphandlingar under EU:s tröskelvärde.

Bakgrund

Infrastrukturavdelningen ansvarar för drift och underhåll av det åländska trafiksystemet som består av ca 640 km allmän väg, samt gång- och cykelväg, broar, hamnar och färjfasten samt ett antal bryggor m.m. Som en del av detta ansvar tillhör uppsättande och förnyande av vägmärken i anslutning till trafiksystemet.

ANBU DS FÖRFRÅGAN

Avtal – Vägmärken och montagematerial för landskapets vägar 2017-2018 (2019)

Härmed begärs anbud gällande Vägmärken och montagematerial för landskapets vägar 2017-2018 (2019). Omfattningen av uppdraget framgår av bifogat förfrågningsunderlag enligt förteckning nedan. Sista inlämningsdag och klockslag för anbudet är **30.6.2017 kl. 15.00**. Anbud som lämnats in för sent beaktas inte, oavsett orsak.

Anbudet skickas med post, i slutet kuvert, till:

Ålands landskapsregering
Registraturen
PB 1060
AX-22111 Mariehamn

eller lämnas in till:

Ålands landskapsregering
Registraturen
Strandgatan 37
Mariehamn

Kuvertet ska märkas med texten ”**Upphandling - vägmärken**”.

Anbud per fax eller e-post accepteras inte på grund av att anbudsssekretess inte kan säkerställas. Anbudet ska vara giltigt minst tre (3) månader efter sista inlämningsdag. Om en besvärprocess inleds förlängs anbudets giltighetstid automatiskt i enlighet med resultatet av domstolens beslut. Anbudshandlingar lämnas på anbudsgivarens ansvar. Kontaktpersoner under anbudstiden; Hanna Sommarström, +358 18 25000, hanna.sommarstrom@regeringen.ax eller Robert Karlsson, +358 18 25000, robert.karlsson@regeringen.ax

Förteckning över förfrågningsunderlag:

0. Anbudsförfrågan (detta dokument)
1. Upphandlingsföreskrift (UF); Avtal – Vägmärken och montagematerial för landskapets vägar 2017-2018 (2019)
2. Anbudsformulär med enhetsprislista
3. Avtal – Vägmärken och montagematerial för landskapets vägar 2017-2018 (2019)
4. Allmänna avtalsvillkor för offentlig upphandling av varor, JYSE 2014
5. Landskapsförordning (2005:35) om vägmärken

Upphandlingsföreskrift (UF) – Avtal – Vägmärken och montagematerial för landskapets vägar 2017-2018 (2019)

Upphandling under tröskelvärde - öppet förfarande

24.5.2017

Dnr: ÅLR 2017/3982

Innehåll

1	ALLMÄNT OM UPPHANDLINGEN	4
1.1	Förfrågningsunderlagets innehåll och disposition	4
1.2	Beskrivning av uppdraget	4
1.3	Avtalsperiod	5
1.4	Upphandlingens värde	5
1.5	Annonsering	5
1.6	Upphandlande enhet	5
1.7	Kontaktpersoner under anbudstiden	6
1.8	Planerad tidplan för upphandlingen	6
2	REGLER FÖR UPPHANDLING OCH ANBUD	6
2.1	Upphandlingsform	6
2.2	Inlämning av anbud	7
2.3	Formkrav på anbud	7
2.4	Reservationer och alternativa anbud (sidoanbud)	8
2.5	Anbudsgivarens kontaktuppgifter	8
2.6	Oklarheter avseende anbudsfrågan och komplettering av anbudsfrågan	8
2.7	Ersättning för anbud	8
2.8	Tilldelningsbesked (delgivning av beslut)	8
2.9	Avslutad upphandling och tecknande av avtal	8
2.10	Allmänna handlingars offentlighet och sekretess	8
2.11	Bedömning av anbud	9
2.12	Utvärdering av anbud	9
2.13	Hänvisningar till standarder	9
3	KRAV PÅ ANBUDSGIVAREN (KVALIFIKATIONSKRAV)	9
3.1	Språk	9
3.2	Anbudsgivaren och eventuella underleverantörer	9
3.3	Ekonomisk och finansiell situation	10
3.4	Teknisk prestationsförmåga och yrkesmässiga kvalifikationer	10
3.5	Miljöarbete	10
3.6	Kvalitetsarbete	10
3.7	Arbetsmiljöarbete	10

Fel! Bokmärket är inte definierat.

1 Allmänt om upphandlingen

1.1 Förfrågningsunderlagets innehåll och disposition

Detta dokument är indelat i tre avsnitt:

1. Allmänt om upphandlingen
2. Regler för upphandling och anbud
3. Krav på anbudsgivaren (kvalifikationskrav).

Förfrågningsunderlaget består förutom Anbudsförfrågan även av följande dokument:

1. Upphandlingsföreskrift (UF); Avtal – Vägmärken och montagematerial för landskapets vägar 2017-2018 (2019)
2. Anbudsformulär med enhetsprislista
3. Avtal – Vägmärken och montagematerial för landskapets vägar 2017-2018 (2019)
4. Allmänna avtalsvillkor för offentlig upphandling av varor, JYSE 2014
5. Landskapsförordning (2005:35) om vägmärken.

Anbudsgivaren ansvarar för att denne erhåller ett fullständigt förfrågningsunderlag.

1.2 Beskrivning av uppdraget

Infrastrukturavdelningen ansvarar för drift och underhåll av det åländska trafiksystemet som består av ca 640 km allmän väg, ca 42 km gång- och cykelväg, 70 broar, 25 hamnar och färjfasten samt ett antal bryggor m.m. Som en del av detta ansvar tillhör uppsättande av vägmärken i anslutning till trafiksystemet.

Uppdraget, som denna upphandling avser, omfattar leverans av vägmärken och montagematerial. Med montagematerial avses i första hand klamrar som behövs för att sätta upp ett vägmärke i trafiksystemet.

Anbudsgivaren ska kunna leverera samtliga produkter som finns angivna i bilagd prislista.

Avrop görs genom Avtal – Vägmärken och montagematerial för landskapets vägar 2017-2018 (2019) (Bilaga 3). Anbudsgivaren åtar sig att leverera vägmärken och montagematerial för Ålands landskapsregerings vägar under avtalstiden 2017-2018 (2019) i enlighet med beställarens avrop. Avtalet innehåller inte några utfästelser om att avropa en viss volym under avtalsperioden. Avrop från avtalet görs utifrån beställarens behov och anbudsgivaren förbinder sig att leverera det verkliga behovet.

1.2.1 Krav på varor

Varor som beställs i enlighet med avtalet ska uppfylla de krav som följer nedan.

- Vägmärken ska vara utformade i enlighet med vad som framgår av Landskapsförordning (2005:35) om vägmärken.
- Varningsmärken, väjningspliktsmärken, förbudsmärken, påbudsmärken och anbudsmärken ska vara tillverkade av kantbockat aluminium. Lokaliseringsmärken och tilläggsmärken ska vara tillverkade av en aluminiumprofil. Baksidan av vägmärke ska vara enfärgat grå, med undantag av märke som ska synas åt flera håll. Samtliga märken ska även vara utrustade med en BLF-kompatibel monteringsprofil vilket möjliggör att skylten kan uppsättas med en klammer. Skyltplåten ska vara hel och utan hål, varvid även uppsättning ska vara möjlig utan att borra hål i skylten.

- Vägmärken ska vara högre reflekterande av typen 3M Diamond Grade eller likvärdigt.
- Skyltarna (exkl. reflexmaterial) ska ha minst 10 års garanti. Reflexmaterialet ska ha minst 12 års garanti.
- Samtliga produkter som beställs i enlighet med detta avtal ska vara CE-märkta. CE-märkningen ska omfatta den totala vara som levereras. Det innebär att avtalet ej tillåter att det finns skilda CE-märkningar för olika delar av en vara t.ex. för skylt och film.
- Vägmärken ska vara märkta med en etikett som anger typ, reflexmaterial, fabrikat, vägmärkestillverkare, tillverkningsår och garantitid. Etiketten ska vara permanent häftande och klart läsbar under hela garantitiden. Etiketten placeras på märkets baksida, på lokaliseringmärken i nedre högra kanten, på standardvägmärken i högra delen av märket.

1.3 Avtalsperiod

Enligt Avtal – Vägmärken och montage material för landskapets vägar 2017-2018 (2019). Avtalet planeras att gälla två (2) år från och med avtalsundertecknande med möjlighet till ett (1) års option.

1.4 Upphandlingens värde

Det beräknade värdet för upphandlingen överstiger inte det av Europeiska kommissionen fastställda tröskelvärdet om 209 000 €.

1.5 Annonsering

Upphandlingen med tillhörande anbudshandlingar publiceras i Tidningen Åland och Nya Åland samt på landskapsregeringens officiella anslagstavla och på hemsidan <http://www.regeringen.ax/upphandlingar>.

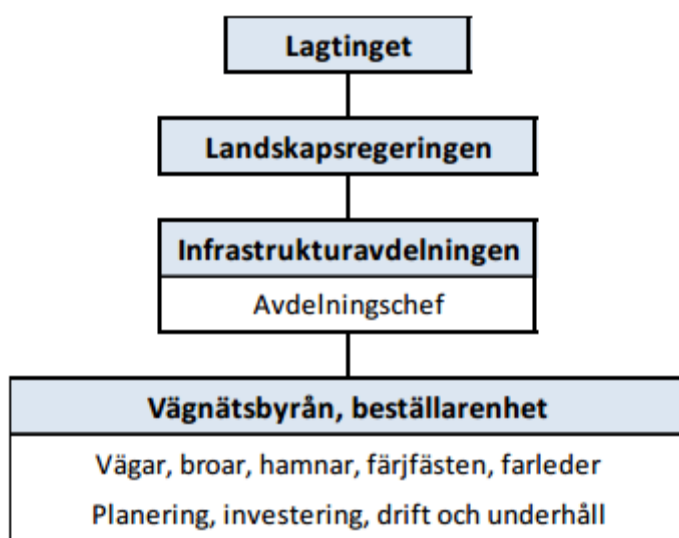
1.6 Upphandlande enhet

Upphandlande enhet är:

Ålands landskapsregering
FO-nummer 0145076-7
PB 1060 (Strandgatan 37)
AX-22111 MARIEHAMN.

1.6.1 Organisation

Ålands landskapsregering, Infrastrukturavdelningen, Vägnätsbyrån, är upphandlande enhet. Nedan beskrivs Vägnätsbyråns organisation.

1.7 Kontaktpersoner under anbudstiden

Namn: Hanna Sommarström, +358 18 25000 eller Robert Karlsson, telefon +358 18 25000

E-post: hanna.sommarstrom@regeringen.ax eller robert.karlsson@regeringen.ax

1.8 Planerad tidplan för upphandlingen

2017	Aktivitet
1.6.2017	Annonsering av upphandlingen
20.6.2017 kl 15.00	Sista dag att ställa frågor, tidsfrist 10 dagar innan anbudstiden går ut
22.6.2017 kl 15.00	Sista dag för svar, tidsfrist 8 dagar innan anbudstiden går ut
30.6.2017 kl 15.00	Sista dag att lämna anbud
Vecka 27	Utvärdering
Vecka 28	Tilldelningsbesked – delgivning av val av leverantör, inklusive besvärstid
Vecka 34	Avtalstecknande, om besvär ej lämnats

2 Regler för upphandling och anbud

2.1 Upphandlingsform

Värdet för upphandlingen beräknas inte överstiga det av Europeiska kommissionen fastställda tröskelvärdet om 209 000 €. Denna upphandling omfattar varor och genomförs därför genom öppet

förfarande enligt Ålands landskapsregerings beslut (2015:52) gällande vissa upphandlingar under EU:s tröskelvärde.

Upphandlingen genomförs i form av ett öppet förfarande. Upphandlingsformen medger inte förhandling. Anbud kommer således att antas utan föregående förhandling, varför det är av stor vikt att alla krav och villkor enligt denna anbudsförfrågan följs och att bästa villkor/pris lämnas i anbudet.

2.2 Inlämning av anbud

Sista inlämningsdag och klockslag är den **30.6.2017 finsk tid kl. 15.00**. Anbud som lämnats in för sent beaktas inte, oavsett orsak.

Anbudet ska sändas i slutet kuvert till:

Ålands landskapsregering
PB 1060
AX-22111 Mariehamn

eller lämnas in till

Ålands landskapsregering
Registraturen
Strandgatan 37
Mariehamn

Kuvertet ska märkas med texten **"Upphandling - vägmärken"**.

Anbud per fax eller e-post accepteras inte på grund av att anbudsssekretess inte kan säkerställas. Anbudet ska vara giltigt minst tre (3) månader efter sista inlämningsdag. Om en besvärprocess inleds förlängs anbudets giltighetstid automatiskt i enlighet med resultatet av domstolens beslut. Anbudshandlingar lämnas på anbudsgivarens ansvar.

2.3 Formkrav på anbud

På anbud ställs följande formkrav:

- Anbudet ska lämnas skriftligt på Anbudsformulär i ett exemplar, undertecknat av behörig företrädare för anbudsgivaren.
- En eventuell censurerad version av anbudet, se kapitel 2.10.
- Anbudets språk ska vara svenska (inklusive alla bilagor).

Ifyllnad av anbudsformulär etc.:

- Anbudsformuläret ska användas för att besvara förfrågningsunderlaget. Fältet för redogörelse i svarsbilagan fylls i för respektive krav för att beskriva hur kravet tillgodoses.
- Svaren kan också skrivas i separata dokument som bifogas anbudet med tydlig hänvisning till respektive krav.
- Hänvisningar till webbsidor godtas inte som anbudssvar.

Förekommer i denna upphandlingsföreskrift och i bilagorna mot varandra stridande uppgifter gäller texten i upphandlingsföreskriften före bilagorna. Anbudsgivaren måste själv kontrollera att alla frågor är besvarade och att alla efterfrågade dokument är bifogade.

Möjligheterna att efter anbudstidens utgång inhämta eller lämna kompletterande uppgifter är begränsade. Detta innebär att anbudsgivare inte kan avvakta med att lämna svar, till exempel genom att hänvisa till att frågan önskas behandlas muntligt. Anbud som inte är komplett riskerar att inte tas upp till prövning.

2.4 Reservationer och alternativa anbud (sidoanbud)

Anbudsgivare ska basera sitt anbud på de förutsättningar som anges i denna upphandlingsföreskrift. Inga reservationer eller alternativa anbud (så kallade sidoanbud) accepteras.

2.5 Anbudsgivarens kontaktuppgifter

Anbudsgivarens kontaktuppgifter ska anges i Anbudsformulär.

2.6 Oklarheter avseende anbudsfrågan och komplettering av anbudsfrågan

Alla förfrågningar som rör anbudshandlingarna ska skickas per e-post till någon av kontaktpersonerna för upphandlingen, se kapitel 1.7.

För att säkerställa att samtliga anbudsgivare får samma information, publicerar den upphandlande enheten alla frågor och svar gällande anbudshandlingarna

på: <http://www.regeringen.ax/upphandlingar>

Anbudsgivarna ansvarar för att hålla sig uppdaterade med de eventuella frågor och svar som publiceras angående upphandlingen.

Om anbudsgivaren upplever krav i denna upphandling som otydligt, orimligt, onormalt kostnadsdrivande eller konkurrensbegränsande i något avseende är det viktigt att kontakta den upphandlande enheten på ovan nämnda e-postadress i ett så tidigt stadium som möjligt, så att missförstånd kan undvikas.

Eventuella frågor med anledning av förfrågningsunderlaget ska ställas i god tid och ska ställas minst 10 dagar före sista anbudsdag. Svar och andra kompletterande upplysningar lämnas kontinuerligt, dock senast 8 dagar före sista anbudsdag. Innan anbud lämnas uppmanas anbudsgivaren att kontrollera huruvida nya uppgifter om upphandlingen har tillkommit.

Endast skriftlig kompletterande uppgift lämnad av den upphandlande myndigheten under anbuds-tiden är bindande för både den upphandlande myndigheten och anbudsgivare.

2.7 Ersättning för anbud

Ersättning för att upprätta anbud och delta i anbudsprocessen utgår inte.

2.8 Tilldelningsbesked (delgivning av beslut)

Samtliga anbudsgivare kommer att erhålla meddelande om beslut. Meddelandet skickas per post i enlighet med leverantörens kontaktuppgifter i Anbudsformulär. En rättelse- och besväransvisning bifogas delgivningen.

2.9 Avslutad upphandling och tecknande av avtal

Den upphandlande enheten får som huvudregel inte ingå avtal förrän 30 dagar har gått från det att tilldelningsbeslutet skickats till anbudsgivarna. Om anbudsgivarna delges per post utökas väntetiden med ytterligare 7 dagar.

Ett bindande avtal förutsätter att ett skriftligt avtal har upprättats och är undertecknat av behöriga företrädare för såväl leverantören som för den upphandlande enheten.

2.10 Allmänna handlingars offentlighet och sekretess

Alla inlämnade anbud behandlas i enlighet med bestämmelserna i landskapslag (1977:72) om allmänna handlingars offentlighet. Inkomna anbud är inte offentliga förrän upphandlingsavtal ingåtts eller om beslut fattas om att upphandlingen avbryts utan att ny upphandling genomförs.

Om anbudsgivare anser att uppgift(er) i anbud bör beläggas med sekretess ska utförlig motivering ges i anbudet. Anbudsgivaren ska i såfall även lämna in en censurerad version av anbudet. I annat fall

förutsätts att anledning till sekretess saknas. Sekretessprövning kan inte göras i förväg och garantier kan därför inte lämnas. Generellt sett är möjligheterna att sekretessbelägga anbud starkt begränsade sedan upphandlingen avslutats. Detta gäller särskilt uppgifter i anbud som rör utvärderingskriterierna, vilket också omfattar priserna.

2.11 Bedömning av anbud

Anbudsutvärderingen sker i tre steg:

1. Kvalificering av anbudsgivaren, där anbudsgivarens lämplighet, erfarenhet, organisation och ekonomi prövas samt kontroll av eventuell grund för uteslutning görs, enligt kapitel 3.
2. Prövning av anbudet, kontroll av att alla "ska-krav" uppfyllts.
3. Utvärdering (tilldelning av kontrakt), där anbuderna utvärderas enligt utvärderingskriterierna, kapitel 2.12.

En anbudsgivare som inte klarar ett steg i processen går inte vidare till nästa steg.

2.12 Utvärdering av anbud

2.12.1 Lägsta pris

Det anbud som har det lägsta totalpriset kommer att antas i enlighet med vad som framgår av punkterna 1 och 2 ovan. Vid utvärdering av lägsta pris används uppskattade kvantiteter angivna i Anbudsformuläret. Kvantiteterna är en uppskattning och det framtida behovet kan understiga eller överstiga de angivna kvantiteterna.

2.13 Hänvisningar till standarder

Om det i denna anbudsfrågan förekommer någon hänvisning till standarder, varumärken, patent, produkttyp, ursprung, specifik metod eller produktion, avses härmed att den hänvisningen följs av orden "eller likvärdig".

3 Krav på anbudsgivaren (kvalifikationskrav)

3.1 Språk

Åland är ett svenskspråkigt landskap i Finland. Anbudet och samtliga avtal och bilagor ska upprättas på svenska. All kommunikation med beställaren ska ske på svenska.

3.2 Anbudsgivaren och eventuella underleverantörer

Anbud kan lämnas av en leverantör.

En leverantör har rätt att anlita underleverantörer för att fullgöra sina åtaganden. Användandet av underleverantör begränsar inte anbudsgivarens ansvar som huvudman för fullgörande av kontraktet.

Om anbudsgivaren kommer att anlita underleverantör, ska anbudet innehålla uppgifter om respektive underleverantörs firma, FO-/organisationsnummer samt vilken del av åtagandet som ska fullgöras av respektive underleverantör.

3.3 Uteslutningsgrunder

Anbudsgivare utesluts från upphandlingen om den har dömts för brott i samband med yrkesutövning. Detta innebär bland annat att anbudsgivare utesluts från deltagande i upphandlingen om denne, eller dess underleverantör, begått till exempel något av följande brott: deltagande i en organiserad kriminell verksamhet, skattebedrägeri, penningtvätt, ockerliknande diskriminering i arbetslivet, bedrägeri eller bestickning.

Anbudsgivare kan även uteslutas från upphandlingen om någon av följande grunder föreligger. Detta gäller även underleverantörer.

- är försatt i konkurs eller blir upplöst eller har avbrutit sin affärsverksamhet eller har skulder som har reglerats genom ett fastställt ackord, ett saneringsprogram eller genom något annat motsvarande program som grundar sig på lagstiftning,
- är föremål för försättande i konkurs eller upplösning eller för något annat förfarande som avses i punkten ovan,
- genom en lagakraftvunnen dom har dömts för en lagstridig handling i anslutning till sin yrkesutövning,
- i sin yrkesverksamhet har gjort sig skyldig till en allvarlig förseelse
- har åsidosatt sin skyldighet att betala skatter eller socialförsäkringsavgifter i Finland eller i etableringslandet, eller
- har lämnat väsentligt oriktiga uppgifter till den upphandlande enheten eller försummat att lämna de uppgifter som krävs.

Anbudsgivaren ska intyga att anbudsgivaren inklusive eventuella underleverantörer inte är föremål för någon ovanstående omständighet.

3.4 Ekonomisk och finansiell situation

Anbudsgivaren ska ha en sådan ekonomisk och finansiell situation att denne klarar av att fullgöra uppdraget och etablera ett långvarigt leverantörsförhållande med den upphandlande enheten.

Se även Avsnitt 10 Särskilda bestämmelser i Avtal – Vägmärken och montage-material för landskapets vägar 2017-2018 (2019).

3.5 Teknisk prestationsförmåga och yrkesmässiga kvalifikationer

Anbudsgivaren ska ha teknisk prestationsförmåga och yrkesmässiga kvalifikationer för att fullfölja uppdraget. Anbudsgivare med underleverantörer får redogöra för sina sammanlagda tillbudsstående resurser avseende teknisk prestationsförmåga och yrkesmässiga kvalifikationer. Därför ska nedan uppräknade redogörelser bifogas anbudet.

1. Anbudsgivaren ska till anbudet bifoga en kortfattad beskrivning av företaget/organisationen gällande företags-/organisationsform, branschfarenhet, verksamhet, teknisk utrustning, erfarenhet av liknande uppdrag, omsättning, bemanning, kompetensutveckling etc.
2. Anbudsgivaren ska lämna två (2) kundreferenser. Referenserna ska avse liknande uppdrag som denna upphandling avser, vad gäller art och omfattning, och vara utförda under de senaste tre (3) åren räknat från sista anbudsdag eller pågående. För nystartade företag som saknar referenser, ska referenser istället lämnas för den person som kommer att ansvara för uppdragets genomförande. Anbudsgivaren ska lämna redogörelse om referensens namn, uppdragets tidsperiod, omfattning och innehåll, kontaktperson och kontaktuppgifter. Referenterna kan komma att kontaktas efter sista anbudsdag för att bekräfta uppdragen.

3.6 Miljöarbete

Anbudsgivaren ska ha ett aktivt miljöarbete som innehåller miljöpolicy och miljömål. En redogörelse som styrker detta ska bifogas anbudet.

3.7 Kvalitetsarbete

Anbudsgivaren ska ha ett aktivt arbete för kvalitetsäkringsåtgärder. En redogörelse som styrker detta ska bifogas anbudet.

AVTAL

FÖRFRÅGNINGSUNDERLAG

Vägmärken och montagematerial för landskapets vägar 2017-2018 (2019)

24.5.2017

Parter:

Beställare:

Ålands landskapsregering
FO-nummer: 0145076-7
PB 1060
AX-22111 Mariehamn
Åland

Leverantör:

XXXX

0 BESTÄLLAR- och PROJEKTINFORMATION

0.1 Beställare

Ålands landskapsregering (FO-nummer: 0145076-7)
PB 1060
AX-22111 Mariehamn
Åland

Beställarens kontaktperson i avtalsärenden

Kontaktperson: Lennart Nord, byråchef
Telefon: +358 18 25000
E-post: lennart.nord@regeringen.ax

Beställarens kontaktperson i ärenden som gäller arbetets utförande

Kontaktperson: Thomas Idman, ledande vägmästare
Telefon: +358 18 25000
E-post: thomas.idman@regeringen.ax

Leverantörens kontaktperson i avtalsärenden

Kontaktperson:
Telefon:
E-post:

Leverantörens kontaktperson i ärenden som gäller arbetets utförande

Kontaktperson:
Telefon:
E-post:

Beställaren förbehåller sig rätten att för de åländska kommunerna köpa in varor i enlighet med detta avtal.

0.2 Orientering om beställarens verksamhet

Ålands landskapsregering är Ålands verkställande myndighet inom de områden där Åland har självstyre enligt självstyrelselagen. Regeringen består av ministrar under ledning av lantrådet. Regeringen har sitt säte i Självstyrelsegården i Mariehamn, varifrån den leder Ålands landskapsförvaltning. Ålands landskapsregerings allmänna förvaltning har till uppgift att biträda landskapsregeringen och dess medlemmar i de ärenden och andra uppgifter som ankommer på landskapsregeringen samt att ge service till allmänheten.

0.3 Orientering om objektet

Infrastrukturavdelningen ansvarar för drift och underhåll av det åländska trafiksystemet som består av 640 km allmän väg, 70 broar, 25 hamnar och färjfasten samt ett antal bryggor m.m. Som en del av detta ansvar tillhör uppsättande av vägmärken, skyddsvärn eller andra anordningar i anslutning till trafiksystemet.

1 Uppdraget

1.1 Definition av uppdraget

Leverantören åtar sig att leverera vägmärken och montagematerial för Ålands landskapsregerings vägar under avtalstiden 2017-2018 (2019) i enlighet med beställarens avrop. Leverantören ska kunna leverera samtliga produkter som finns angivna i bilagd prislista.

1.1.1 Omfattning

Avtalet innehåller inte några utfästelser om att avropa en viss volym under avtalsperioden. Avrop från detta avtal görs utifrån beställarens behov och leverantören förbinder sig att leverera det verkliga behovet.

1.1.2 Krav på varor

Varor som beställs i enlighet med detta avtal ska uppfylla de krav som följer nedan.

- Vägmärken ska vara utformade i enlighet med vad som framgår av Landskapsförordning (2005:35) om vägmärken jämte ändringar.
- Varningsmärken, väjningspliktsmärken, förbudsmärken, påbudsmärken och anbudsmärken ska vara tillverkade av kantbockat aluminium. Lokaliseringsmärken och tilläggsmärken ska vara tillverkade av en aluminiumprofil. Baksidan av vägmärke ska vara enfärgat grå, med undantag av märke som ska synas åt flera håll. Samtliga märken ska även vara utrustade med en BLF-kompatibel monteringslist vilket möjliggör att skylten kan uppsättas med en klammer. Skyltplåten ska vara hel och utan hål, varvid även uppsättning ska vara möjlig utan att borra hål i skylten.
- Vägmärken ska vara högre reflekterande av typen 3M Diamond Grade eller likvärdigt.
- Skyltarna (exkl. reflexmaterial) ska ha minst 10 års garanti. Reflexmaterialet ska ha minst 12 års garanti.
- Samtliga produkter som beställs i enlighet med detta avtal ska vara CE-märkta. CE-märkningen ska omfatta den totala vara som beställs. Det innebär att avtalet ej tillåter att det finns skilda CE-märkningar för olika delar av en vara t.ex. för skylt och film.
- Vägmärken ska vara märkta med en etikett som anger typ, reflexmaterial, fabrikat, vägmärkestillverkare, tillverkningsår och garantitid. Etiketten ska vara permanent häftande och klart läsbar under hela garantitiden. Etiketten placeras på märkets baksida, på lokaliseringsmärken i nedre högra kanten, på standardvägmärken i högra delen av märket.

1.1.3 Tillägg och ändringar

Alla tillägg och/eller ändringar till avtalet kräver parternas samtycke och ska ske skriftligen.

1.1.4 Uppdragsgenomgång

Arbetet inleds med ett startmöte, vilket syftar till att gå igenom avtalets omfattning och rutinerna kring genomförandet. Vid startmötet beslutas även upplägget för regelbundna avtalsmöten. Vid startmötet specificeras även vem hos beställaren som har rätt att göra beställning i enlighet med detta avtal. Eventuella ändringar görs därefter vid regelbundna avtalsmöten.

1.2 Genomförande

1.2.1 Lagar och förordningar

I uppdragets genomförande iakttas gällande lagstiftning på Åland, vilken även består av rikets lagstiftning och EU lagstiftning, samt anvisningar och bestämmelser utfärdade av Ålands landskapsregering och övriga behöriga myndigheter.

1.2.2 Språkligt krav

Produkter, tjänster, fakturor, eventuell utbildning och dokumentation som omfattas av detta avtal ska vara på svenska.

I och med att landskapet Åland är enspråkigt svenskt är uppdragsspråket svenska i både tal och skrift. Leverantören och leverantörens personal ska klara av att utföra de tjänster som omfattas av uppdraget på svenska.

1.2.3 Krav på kompetens och kontroll

Leverantören ska ha kompetens, resurser och kapacitet för att utföra uppdraget. Leverantören ska även ha erfarenhet av liknande uppdrag.

1.2.4 Beställning

Beställning från detta avtal får inte ha villkor som strider mot detta avtal. Leverantören är skyldig att vid beställningar från detta avtal tillämpa avtalade priser och villkor.

Beställning ska ske skriftligt till leverantör via post eller e-post. Beställning görs av någon av de personer som namngetts vid startmötet eller efterföljande avtalsmöten.

Beställaren ska vid varje beställning, inom 48 timmar erhålla en orderbekräftelse av leverantören. I orderbekräftelsen ska åtminstone följande uppgifter framgå:

- Leveransadress
- Benämning på beställda artiklar och dess antal
- Pris för respektive artikel
- Leveranstid.

1.2.5 Leverans av vara

Leverans av standardvara ska ske inom 10 dagar efter att beställaren erhållit orderbekräftelsen. Såsom standardvara betraktas de varor som specifikt uppräknats i enhetsprislistan, dock ej lokaliseringmärken med kvadratmeterpris.

Leverans av varor som inte är standardvara och lokaliseringmärken med kvadratmeterpris enligt enhetsprislistan ska ske inom 30 dagar efter att beställaren erhållit orderbekräftelsen.

För lokaliseringmärken med kvadratmeterpris enligt enhetsprislistan ska en skyltritning med måttangivelser, texthöjd, ytmaterial och antal skickas till beställaren för godkännande innan slutgiltig beställning kan göras. Skyltritningen ska vara beställaren tillhanda senast 3 arbetsdagar efter att beställaren erhållit orderbekräftelsen. Leverans av lokaliseringmärken med kvadratmeterpris enligt enhetsprislistan ska ske inom 30 dagar från att beställaren erhållit orderbekräftelsen.

1.2.6 Leveransförsening

Leveransförsening ska aviseras av leverantören inom 24 timmar efter beställning för att beställaren ska kunna bedöma om senareläggning av leveransen kan accepteras. Kan senareläggning accepteras fastställs en ny leveranstid.

Om leveransförsening beror på force majeure eller på beställaren ska leveranstiden förlängas med den tid som anses vara skälig.

1.2.7 Leveransförsening och vite

Levereras inte varan i rätt tid har beställaren rätt till vite. Vite utgår med utgång med 5,0 % av varans/varornas värde för varje påbörjad sjudagarsperiod räknat från den dag beställaren skulle erhållit leveransen. Dock ska vitet i sin helhet inte överstiga 20 % av varans/varornas värde.

1.2.8 Möten i projektet

Leverantören ska delta på möten med personal som har god kunskap i området, samt har behörighet att fatta beslut gällande leverantörens åtaganden. Plats för möten är företrädesvis i Mariehamn.

1.2.9 Beställarens granskning

Beställaren har rätt att granska leverantörens arbete.

1.2.10 Myndighetskontakter

Alla myndighetskontakter utförs av eller går igenom beställaren.

1.2.11 Arbetarskydd

Leverantören ansvarar för arbetarskyddet för leverantörens verksamhet. Leverantören ska inrapportera alla iakttagelser om brister i arbetarskyddet till beställaren.

2 Underlag

Som underlag för uppdragen överlämnar beställaren de handlingar som beställaren förfogar över. I det fall leverantören får kännedom om uppgifter och handlingar som beställaren ej förfogar över, och i det fall detta kan vara av betydelse för uppdraget, rekvideras handlingarna genom beställarens försorg.

3 Kontraktshandlingar

För detta avtal gäller handlingar enligt nedan. Handlingarna kompletterar varandra. Förekommer i handlingarna mot varandra stridande uppgifter eller föreskrifter, gäller de inbördes i nedan angiven ordning, om inte omständigheterna uppenbarligen föranleder annat:

1. Detta avtal
2. Allmänna avtalsvillkor för offentlig upphandling av varor, JYSE 2014
3. Enhetsprislista.

4 Organisation

4.1 Beställarens organisation

Beställningar i enlighet med detta avtal görs huvudsakligen av Vägunderhållsenheten vid Infrastrukturavdelningen.

4.2 Underleverantör

Leverantören svarar för underleverantörens arbete i alla led som för sitt eget. Underleverantör som leverantören behöver anlita för utförande av sitt uppdrag ska skriftligen godkännas av beställaren. Vid underlåtenhet att inhämta sådant medgivande föreligger rätt till vite samt hävning.

Leverantören ska kontrollera att underleverantör fullgör sina skyldigheter enligt lag och avtal, till exempel avseende momsregistrering, inbetalning av socialförsäkringsavgifter och skatter. Kontrollen ska utföras årligen. Beställaren förbehåller sig rätten att ta del av leverantörens avtal med eventuella underleverantörer.

5 Ansvar

5.1 Försäkringar

Leverantören ska ha en giltig ansvarsförsäkring för sin verksamhet. Leverantörens personal ska ha lagstadgat försäkringsskydd.

5.2 Sekretess

Leverantören förbinder sig att inte till någon enskild eller juridisk person röja uppgifter som leverantören tar del av i samband med uppdraget, vare sig det sker muntligen, genom att en handling lämnas ut eller på annat sätt. Leverantören förbinder sig även att inte nyttja sådan uppgift utan särskilt, skriftligt, tillstånd från beställaren. Sekretessen gäller även efter det att uppdraget har upphört. Leverantören svarar för att även underleverantörer i alla led följer dessa sekretessbestämmelser.

Enligt lagstiftningen om offentliga handlingar är uppdragssumman och uppdragshandlingarna offentliga efter att uppdragsavtalet har ingåtts, om inte ett enskilt dokument eller en del av det av orsak som kan ha med affärshemligheter att göra ska sekretessbeläggas. Det åligger leverantören att föra talan i frågan. Prövning av sekretessbeläggning görs vid varje enskilt tillfälle.

6 Tidtabell

Avtalsperioden avser tid för uppdrag enligt detta avtal. Avtalsperioden gäller två år (24 månader) efter avtalets tecknande med möjlighet till 1 års option. Den upphandlande enheten förbehåller sig rätten att besluta om förlängningen.

7 Debiteringsgrunder

7.1 Pris

Pris för vara debiteras i enlighet med enhetsprislista, Bilaga 3 till Avtalet.

7.2 Prisjustering

Lämnade priser är fasta fram till ett år efter avtalstecknande. Därefter kan en indexjustering göras på beställarens eller leverantörens skriftliga begäran högst en gång per år. Indexjustering utgörs av finska statistikcentralens Tabellbilaga 3. Levnadskostnadsindex 1951:10=100, vilken återfinns på http://www.stat.fi/til/khi/2017/04/khi_2017_04_2017-05-15_tau_003_sv.html Basmånad är april 2017.

7.2 Frakt

Beställningar om minst 1000 € exkl. moms ska inkludera fraktkostnader. På beställningar under 1000 € exkl. moms tillkommer leverantörens direkta fraktkostnader mellan leverantörens lager och beställaren.

7.4 Deltagande vid möten

Ingen ersättning utbetalas för kostnader som härrör till avtalsmöten. Vardera avtalsparten står själva för sina rese-, logi och eventuella övriga kostnader som följer av sådana möten.

7.5 Särskilda ersättningar

Inga särskilda ersättningar debiteras. Leverantören har inte rätt att ta ut någon faktureringsavgift.

8 Betalningar

8.1 Betalningsvillkor

Betalning erläggs inom 30 dagar räknat från fakturans ankomstdag. En förutsättning för att fakturan ska kunna betalas är att fakturan är korrekt.

Varken fakturerings- eller expeditionskostnader får förekomma. Dröjsmålsränta erläggs enligt vad som stadgas i räntelagen (FFS 340/2002). Om fakturan är ofullständig eller felaktig får dröjsmålsränta inte debiteras.

8.2 Faktureringsvillkor

Fakturering sker tidigast den dag då leverans är fullgjord och godkänd. Fakturan ska uppfylla de krav på fakturainnehåll som ställs i 209b§ mervärdesskattelagen (FFS 1501/1993).

Uppgifter för fakturering:

Alla fakturor, oberoende om de sänds som e-faktura, pdf-faktura eller pappersfaktura, ska vara försedda med adressen:

Ålands landskapsregering
PB 2050
AX-22111 Mariehamn
ÅLAND

Dessutom ska fakturan märkas med referensen "Ledande vägmästare" och ärendenummer ÅLR 2017/3982.

E-faktura (enbart i Finvoice-standard):

E-faktura adress: FI8720323800001432

Operatör: Nordea

Förmedlarens kod: NDEAFIHH

Pdf-faktura:

Adress: faktura@regeringen.ax

Pappersfaktura:

Ålands landskapsregering
PB 2050
AX-22111 MARIEHAMN
ÅLAND

8.3 Ålands särställning avseende hantering av mervärdesskatt

Utländska leverantörer som inte är registrerade i det finländska FO-registret ska bifoga ett källskattekort som erhålls från Ålands skattebyrå. Källskattekortet ska förnyas årligen.

Åland har en särställning inom EU och betraktas som tredje land i skattehänseende. Åland hör inte till EU:s mervärdesskatte- eller punktskatteområde. Däremot hör Åland tillsammans med Finland till EU:s tullunion. Ålands särställning utanför EU:s skatteområde innebär att en skattegräns uppstår

mellan Åland och EU. Detta innebär i praktiken att varutrafiken befrias från avsändarområdets skatter och därefter uppbärs destinationsområdets skatter och avgifter.

8.4 Reklamationsrätt

Betalning av faktura innebär inte att köparen avstått från rätten att påtala fel eller brister i produktens/tjänstens utförande.

9 Säkerheter

Beställaren ställer ej ut någon säkerhet till leverantören för uppdraget.

Leverantören ställer ej ut någon säkerhet till beställaren för uppdragets fullgörande.

10 Särskilda bestämmelser

Leverantören ansvarar för att erforderliga tillstånd för genomförande av uppdraget införskaffas. Senast då avtalet ingås ska leverantören inneha en rätt att bedriva näring i landskapet Åland, se 4 § landskapslag (ÅFS 1996:47) om rätt att utöva näring. Leverantören ska ha en sådan ekonomisk och finansiell situation att denne klarar av att fullgöra uppdraget och etablera ett långvarigt leverantörsförhållande med den upphandlande enheten.

Leverantören ska uppfylla lagen om beställarens utredningsskyldighet och ansvar vid anlitande av utomstående arbetskraft (FFS 2006/1233). Leverantören ska innan avtalet undertecknas visa att den är registrerad i tillämpliga företagsregister, genom att:

1. Överlämna en utredning som visar huruvida anbudsgivaren är införd i förskottsuppbörsregistret och arbetsgivarregistret samt i registret över mervärdesskattskyldiga, ifylld blankett SKV 4820 från Skatteverket i Sverige eller motsvarande från annat land.
2. Överlämna ett handelsregisterutdrag, registreringsbevis, F-skattebevis eller motsvarande från annat land.

Leverantören ska innan avtalet undertecknas styrka att denne har betalt sina skatter och socialförsäkringsavgifter, eller ha en uppgjord betalningsplan angående obetalda sådana, genom att:

3. Överlämna ett intyg över betalda skatter från skattemyndigheten i anbudsgivarens registrerade hemort eller ett intyg över skatteskuld eller en utredning om att en betalningsplan angående skatteskulden har gjorts upp.
4. Överlämna ett intyg över tecknande av pensionsförsäkringar samt över betalning av pensionsförsäkringsavgifter eller en utredning om att betalningsplan har gjorts upp.
5. Överlämna ett intyg från försäkringsbolag över ansvarsförsäkringar och självrisker.
6. Överlämna ett intyg från försäkringsbolag över erlagda arbetslöshets- och olycksfallsförsäkringar.

Leverantören ska innan avtalet undertecknas intyga att den vid utförande av uppdraget följer tillämpliga arbetsrättsliga bestämmelser, genom att:

7. Överlämna en utredning om vilket kollektivavtal som ska tillämpas på arbetet eller om de centrala anställningsvillkoren för personalen.

Leverantören ska innan avtalet undertecknas intyga att den uppfyller kraven på arbetsplats hälsovård genom att:

8. Överlämna en redogörelse för hur företagshälsovården är ordnad.

För utländska företag ska motsvarande ovanstående (3-8) uppgifter bevisas. Samtliga intyg och utredningar ovan ska inte vara äldre än 3 månader.

11 Hävande av kontraktet

Bägge parter har rätt att säga upp detta avtal med omedelbar verkan, ifall den andra parten på ett väsentligt sätt har brutit mot sina förpliktelser eller det är uppenbart att ett väsentligt kontraktsbrott kommer att inträffa. Om kontraktsbrottet kan rättas till, får en part säga upp avtalet endast när brottet är återkommande eller när den part som gjort sig skyldig till kontraktsbrottet inte rättat till brottet inom avtalad tid eller skälig tid efter det att den andra parten meddelat kontraktsbrottet skriftligen.

Beställaren har rätt att säga upp detta avtal med omedelbar verkan, ifall leverantören uppfyller någon av de uteslutningsgrunder som finns uppräknade i 53 § och 54 § i lagen om offentlig upphandling (FFS 348/2007). Ifall avtalet sägs upp har leverantören rätt att få full betalning för tjänster utförda innan uppsägning. Leverantören har däremot ingen rätt att erhålla någon annan ersättning med anledning av att avtalet upphör att gälla.

Beställaren har rätt att säga upp detta avtal med omedelbar verkan, om leverantörens ekonomiska eller andra omständigheter har förändrats så väsentligt att det är sannolikt att leverantören inte kommer att kunna fullgöra sina förpliktelser. Innan beställaren säger upp avtalet är denne dock skyldig att underrätta leverantören om att avtalet kan komma att sägas upp ifall leverantören inte inom en skälig tid visar att denne kan fullfölja avtalet.

Beställaren har rätt att säga upp detta avtal med omedelbar verkan, om upphandlingsbeslutet upphävs av domstol. Leverantören har i så fall ingen rätt att erhålla någon ersättning med anledning av att avtalet upphör att gälla.

12 Överföring

Ingendera part har rätt att överlåta detta avtal eller de rättigheter eller förpliktelser som baserar sig på detta avtal utan den andra partens på förhand givna skriftliga samtycke.

13 Avgörande av meningsskiljaktigheter

På detta avtal tillämpas finsk lagstiftning samt åländsk lag till de delar landskapet Åland har egen lagstiftningsbehörighet.

Tvister om giltigheten, tolkningen och tillämpningen av detta avtal samt om extra arbeten och kostnader för dem ska, om parterna inte på egen hand kan förlikas, liksom angelägenheter som gäller tvister om indrivningen av tillgodohavanden till följd av kontraktet, föras till Ålands tingsrätt för avgörande. Om parterna enas om det kan ärendet även avgöras genom skiljemannaförfarande.

Avtalet har upprättas i två likalydande original.

Mariehamn den ____/____ 2017

För Ålands landskapsregering

För XXXXX

FINANSMINISTERIET

**Allmänna avtalsvillkor
för offentlig upphandling av tjänster**

JYSE 2014 TJÄNSTER

Mars 2015

Innehåll

Förord	3
Att beakta särskilt när villkoren i JYSE 2014 TJÄNSTER tillämpas	5
Allmänna avtalsvillkor för offentlig upphandling av tjänster (JYSE 2014 TJÄNSTER)	9
1 Definitioner	9
2 Kontaktpersoner	10
3 Underentreprenad	10
4 Tjänstens egenskaper	11
5 Kontroll av tjänstekvalitet och rätt till granskning	11
6 Tjänsteleverantörens övriga förpliktelser och ansvar	12
7 Personal som anlitas för att producera tjänsten	12
8 Beställarens samverkansskyldighet	14
9 Pris och ändring av pris	14
10 Betalningsvillkor	15
11 Säkerhet	16
12 Dröjsmål	16
13 Fel, prissänkning och hävning av kontrakt	17
14 Force majeure	18
15 Försäkringar	19
16 Skadestånd	19
17 Ersättning av skador som åsamkats tjänstens användare på grund av tjänsteleverantörens kontraktsbrott	20
18 Avslutande av kontrakt i särskilda situationer	21
19 Beställaransvar	21
20 Immateriella rättigheter	22
21 Sekretess och behandling av personuppgifter	23
22 Överföring och ändring av kontrakt samt option	24
23 Biståndsskyldighet när tjänsteleverantör byts	24
24 Meningskiljaktigheter och tillämplig lag	24
25 Kontraktshandlingarnas prioritetsordning	25

Förord

Den 22 december 1993 fastställde handels- och industriministeriet de allmänna avtalsvillkoren för den offentliga upphandlingen (JYSE 1994) på grundval av upphandlingsförordningen för staten (1416/93). Som namnet säger har avtalsvillkoren tillämpats på upphandling vid dels statliga och kommunala myndigheter, dels andra offentliga upphandlande enheter. Upphandlingsförordningen för staten (1416/1993), som var den rättsliga grunden, upphävdes när den nya upphandlingslagen (348/2007) trädde i kraft den 1 juni 2007.

Som ett led i den allmänna styrningen och utvecklingen av upphandlingsverksamheten tillsatte finansministeriet den 18 november 2008 en arbetsgrupp för att uppdatera och revidera de allmänna avtalsvillkoren för offentlig upphandling från 1994. Arbetsgruppen valde att upprätta separata avtalsvillkor för tjänste- och varuupphandling: JYSE 2009 VAROR och JYSE 2009 TJÄNSTER.

När villkoren i JYSE 2009 varit i kraft under några år tillsatte finansministeriet i slutet av 2013 en arbetsgrupp för att utreda behovet av uppdatering och förändring av villkoren. Arbetsgruppen blev klar med sitt arbete den 30 juni 2014. De största förändringarna i villkoren i JYSE 2014 TJÄNSTER har gjorts enligt följande:

Villkoren för pris och prisändringar har gjorts mera flexibla

I de tidigare villkoren JYSE 2009 TJÄNSTER var priset som utgångspunkt fast. Ändring av priset var möjligt bara i det fall att avtalsparterna särskilt hade avtalat om möjlighet till prisförändring.

Enligt villkoren JYSE 2014 TJÄNSTER är priset fast endast under de första 12 månaderna. Efter detta kan avtalsparterna föreslå en prisändring som motsvarar den allmänna kostnadsutvecklingen inom tjänsten. Avtalsparterna har tre månaders tid att förhandla om priserna. Enligt villkoren JYSE 2014 TJÄNSTER har båda avtalsparterna rätt att säga upp upphandlingskontraktet om prisändringsförhandlingarna strandar. Prisförändringen träder inte i kraft om upphandlingskontraktet sägs upp innan prisförändringen träder i kraft och under uppsägningstiden följs gällande priser.

Ersättning av skador som tjänsteproducentens kontraktsbrott orsakat tjänstens användare

Villkoren JYSE 2014 TJÄNSTER innehåller en ny punkt enligt vilken tjänsteleverantören är skyldig att ersätta den skada som åsamkats tjänstens användare genom förfarande i strid med upphandlingskontraktet. Avsikten med villkoret är att klargöra tjänsteleverantörens

ersättningsskyldighet och förfaranden mellan beställare och tjänsteleverantör i anslutning till hantering av ersättningskrav. Avsikten är att beställaren inte ska fungera som mellanhand i ärendet, utan tjänsteleverantören sköter ärendet direkt med tjänstens användare.

Begrepp och definitioner har preciserats och förenkling av strukturen har eftersträvats

I samband med förnyelsen av villkoren JYSE 2014 TJÄNSTER har man utöver innehållsmässiga förändringar strävat efter att klargöra definitionen av vissa begrepp som underleverantör, beställare och tjänst. Strukturen har förbättrats så att punkter som behandlar samma tema har förts till samma kapitel.

Villkoren JYSE 2014 VAROR och TJÄNSTER har lagts upp med intentionen att de ska kunna tillämpas på så många olika slags upphandlingar som möjligt. Den upphandlande enheten ska vid anbudsfrågningar bedöma om en upphandling huvudsakligen är en varu- alternativt tjänsteupphandling och välja de villkor som lämpar sig bäst för upphandlingen.

Begränsning av skadestånd

I villkoren JYSE 2014 TJÄNSTER är skadeståndsansvaret begränsat så att avtalsparternas högsta skadeståndsbelopp är fem gånger upphandlingskontraktets kalkylmässiga värde. I de tidigare avtalsvillkoren JYSE 2009 TJÄNSTER fanns ingen övre gräns för skadeståndsansvaret.

Beroende på vad upphandlingen gäller bör det dock övervägas om alla villkor i JYSE 2014 TJÄNSTER är tillämpliga på ifrågavarande upphandlingsobjekt. Om man vill avvika från villkoren i JYSE 2014 TJÄNSTER är den upphandlande enheten skyldig att i sina anbudsfrågningar precisera på vilka punkter man avviker från villkoren JYSE 2014 TJÄNSTER.

Dessa villkor kan användas fritt och anpassas efter behovet vid varje tillfälle.

Att beakta särskilt när villkoren i JYSE 2014 TJÄNSTER tillämpas

Mervärdesskatt

I anbudena uppges priset vanligen exklusive mervärdesskatt (moms 0 %). Enligt villkoren JYSE 2014 TJÄNSTER ingår inte mervärdesskatt i priset. Skyldigheten att betala mervärdesskatt påverkas dock inte av detta. Tjänsteleverantören har rätt att fakturera beställaren mervärdesskatt för en tjänst.

Förskott

Betalning av eventuellt förskott ska avtalas särskilt. I JYSE 2014 TJÄNSTER ingår bestämmelser om säkerhet som ska ställas för förskott.

Pris och prisändringar

Enligt villkoren JYSE 2014 TJÄNSTER är priset fast endast under de första 12 månaderna, efter detta kan avtalsparterna föreslå en prisändring som motsvarar den allmänna kostnadsutvecklingen inom tjänsten. Såväl tjänsteleverantören som beställaren kan föreslå prisändringar. Priserna kan ändras första gången 12 månader efter att upphandlingskontraktet trätt i kraft, såvida inte särskilt avtalats om att priset är fast under längre tid eller att avtalsparterna har rätt att föreslå prisändringar tidigare. Båda avtalsparterna har rätt att föreslå en ny prisändring när det har gått minst 12 månader från det föregående prisändringsförslaget från samma avtalspart.

Ett förslag till prisändring kräver godkännande från den andra parten för att träda i kraft. Förslaget till prisändring ska motsvara den allmänna kostnadsutvecklingen för ifrågakörande tjänst. Förslaget ska lämnas senast tre månader innan det föreslagna priset ska träda i kraft. Om den andra avtalsparten inte godtar den föreslagna ändringen, kan avtalsparterna förhandla om prisändringen. Om inte enighet om priset kan nås i förhandlingar, har båda avtalsparterna rätt att säga upp upphandlingskontraktet med sex månaders uppsägnings-tid. Upphandlingskontraktet ska sägas upp skriftligt innan nytt pris enligt prisändringsförslaget träder i kraft. Avtalsparterna har därigenom cirka tre månaders tid att komma överens om prisändringar. Efter att prisändringen trätt i kraft kan inte upphandlingskontraktet längre sägas upp på grund av den prisändring som trätt i kraft.

Till skillnad mot villkoren JYSE 2009 TJÄNSTER gällande prisändringar har båda avtalsparter rätt att säga upp upphandlingskontraktet med stöd av villkoren JYSE 2014 TJÄNSTER om prisändringsförhandlingarna strandar. Prisförändringen träder inte i kraft om upphandlingskontraktet sägs upp innan prisförändringen träder i kraft och därigenom följs gällande priser under uppsägningstiden. Beställaren har möjlighet att förbereda ny upphandling under uppsägningstiden.

Användning av indexvillkor

Om man vill tillämpa indexvillkor måste detta avtalas särskilt.

Optioner

I JYSE 2014 TJÄNSTER avses med option en köption av tillägsvaror eller tilläggstjänster som ingår i upphandlingsannonsern eller anbudsfrågan eller en option för förlängd kontraktstid. När en anbudsgivare lägger anbud vid ett anbudsförfarande förbinder han sig att följa villkoren i anbudsfrågan, till exempel för eventuella optioner. Det är bara beställaren som kan överväga optioner. Tjänsteleverantören är skyldig att leverera tjänsten, om beställaren bestämmer sig för att beställa tilläggstjänster som anges i upphandlingsannonsern eller anbudsfrågan av tjänsteleverantören eller för att förlänga kontraktstiden med den optionstid som anges i anbudsunderlaget.

Skador som åsamkats tjänstens användare

Enligt kapitel 17 i JYSE 2014 TJÄNSTER är tjänsteleverantören skyldig att ersätta den skada som åsamkats tjänstens användare genom förfarande i strid med upphandlingskontraktet. Tjänstens användare definieras i punkt 1.6. För detta ansvar tillämpas inte ansvarsbegränsningar enligt kapitel 16. Kapitel 17 rörande rättigheterna för tjänstens användare klargör tjänsteleverantörens ersättningskyldighet och förhållandet mellan tjänsteleverantören och beställaren i anslutning till hantering av krav på skadestånd. Avsikten är att beställaren inte ska fungera som mellanhand i ärendet, utan tjänsteleverantören sköter ärendet direkt med tjänstens användare.

Tjänsteleverantören och beställaren kan i upphandlingskontraktet skapa rättigheter för tjänstens användare. En användare av tjänsten har enligt kapitel 17 rätt till skadestånd från tjänsteleverantören för den skada tjänsteleverantören åsamkat genom avtalsbrott. Den akt-samhetsplikt som krävs av tjänsteleverantören ska vid behov definieras i upphandlingskontraktet. Detta tjänsteleverantörens ansvar begränsas eller upphör enligt allmänna principer gällande avtalsrättsligt ansvar såsom den skadelidandes egen medverkan till skadans uppkomst eller skadans uppkomst av orsak som är oberoende av tjänsteleverantören. Tjänsteleverantören och beställaren kan bara avtala till tredje parts fördel, inte nackdel.

Språk som används vid produktion av tjänst

I dessa villkor är tjänsterna definierade till att produceras på finska. Om tjänsten önskas på något annat språk måste punkterna 4.5 och 6.3 ändras på motsvarande sätt.

Servicenivå och personal

Den upphandlade enheten är skyldig att i anbudsfrågan och kontraktet noggrant ange den upphandlade tjänsten och kvaliteten på den inklusive eventuella krav på servicenivå.

Dessutom ska den upphandlande enheten vid behov ange utbildnings- och kompetenskrav för den personal som producerar tjänsten.

Dokumentation och register i anslutning till tjänsten

När den offentliga förvaltningen köper tjänster från ett privat företag eller en privat tjänsteleverantör är det viktigt att avtala om ansvar för registerhållning och dokument i anslutning till tjänsten. Av avtalet ska det framgå för vems räkning tjänsteleverantören agerar och vem som är registerhållare för de personregister och dokument som uppstår i förhållandet. I avtalet ska noteras ansvar och förfaringssätt för skydd och behandling av samt utlämnande av uppgifter ur det material som uppstår under verksamheten. Utöver det som konstateras om sekretess och hantering av personuppgifter i kapitel 21 i JYSE 2014 TJÄNSTER bör man avtala om hur och när dokumenten överförs till beställarens arkiv (till exempel verksamhetens upphörande, kundrelationen avslutas osv.). Dessutom bör man också avtala om de kostnader som överföring av uppgifter eventuellt kan medföra (till exempel dokument som ska bevaras permanent).

Avgift för små leveranser och fakturering

Enligt villkoren JYSE 2014 TJÄNSTER har leverantören inte rätt att ta ut någon avgift för små leveranser eller fakturering. Leverantörerna måste alltså beakta eventuella kostnader för små leveranser i priset.

Leveranser i störnings- och extraordinära situationer

JYSE 2014 TJÄNSTER anger inte särskilt hur leveranser ska skötas under extraordinära förhållanden. Aktörerna i den offentliga förvaltningen ska säkerställa att även verksamheter som lagts ut på entreprenad sköts så bra som möjligt under alla förhållanden (12 § i beredskapslagen, 1552/2011). Kritiska funktioner ska identifieras och i anbudsförfrågan ska vid behov inkluderas skyldighet att förbereda sig för att kunna fortsätta verksamheten.

Skadestånd

Enligt JYSE 2014 TJÄNSTER ersätts som utgångspunkt bara direkta skador och den övre gränsen för skadeståndsansvar är fem gånger upphandlingskontraktets kalkylmässiga värde. Med direkta och indirekta skador avses i JYSE 2014 TJÄNSTER en klassificering i direkta och indirekta skador enligt 67 § i köplagen (355/1987) även om köplagen inte tillämpas på tjänsteupphandlingar. Enligt villkoren tillämpas ovan nämnda ansvarsbegränsningar inte om den andra avtalsparten har förorsakat skadan uppsåtligt eller av grovt vållande, överträtt sekretessskyldigheten eller kränkt immateriella rättigheter.

I en del upphandlingskontrakt kan det vara ändamålsenligt att avvika från det tak för skadestånd som bestäms i JYSE 2014 TJÄNSTER. Vill man inte begränsa skadeståndsansvaret med ett övre tak i avtal, ska beställaren informera om avvikelser från villkoren 16.4 och 16.5.

Felanmälan och reklamationstid

JYSE 2014 TJÄNSTER anger att leverantören eller tjänsteleverantören ska underrättas om ett fel inom skälig tid efter att det har upptäckts, men det ges inga närmare frister för reklamation. De upphandlande enheterna köper varor och tjänster av mycket olika slag, och de skäliga reklamationstiderna för dem avviker mycket från varandra. Kontraktsparterna måste avtala närmare om reklamationstider om de anser sådana frister vara nödvändiga.

Allmänna avtalsvillkor för offentlig upphandling av tjänster (JYSE 2014 TJÄNSTER)

1 Definitioner

- 1.1 Underleverantör
En sådan tredje part som deltar i produktionen av tjänster som avses i upphandlingskontraktet.
- 1.2 Upphandlingskontrakt
Kontrakt mellan beställaren och tjänsteleverantören om att leverera tjänster enligt villkoren i kontraktet. Med upphandlingskontrakt avses dokument som avses i kapitel 25.
- 1.3 Ändring
Överenskommen ändring eller överenskommet tillägg till en tjänsts ursprungliga omfattning eller innehåll.
- 1.4 Tjänst
En tjänst som utgör objekt för upphandlingskontrakt, inklusive tillhörande varor, dokument och tjänstedokumentation samt eventuella immaterialrättigheter i överenskommen omfattning.
- 1.5 Tjänstedokumentation
Till tjänstedokumentationen hör bland annat beskrivningar av tjänsteprocessen, handböcker, anvisningar samt övrigt material som tjänsteleverantören ansvarar för och som är nödvändig för produktion och utveckling av tjänsten.
- 1.6 Tjänstens användare
Med tjänstens användare avses sådana tredje parter som har rätt att utnyttja eller använda tjänster som avses i upphandlingskontraktet.
- 1.7 Slutresultat av en tjänst
Rapport, plan, undersökningsresultat eller någon annan prestation som är slutresultatet av att en tjänst har tillhandahållits.

- 10
- 1.8 Tjänsteleverantör
Företag eller någon annan aktör som har åtagit sig att producera en tjänst åt beställaren.
- 1.9 Avtalsvite
Vite som kontraktsparterna särskilt kommer överens om och som tjänsteleverantören är skyldig att betala till beställaren vid kontraktsbrott som kontraktsparterna särskilt anger. Beställaren har rätt till avtalsvite utan att behöva påvisa att han har lidit skada på grund av ett kontraktsbrott från tjänsteleverantörens sida.
- 1.10 Beställare
Den upphandlade enhet som upphandlar tjänsten utifrån detta upphandlingskontrakt.
- 1.11 Förseningsvite
Vite som tjänsteleverantören är skyldig att betala beställaren vid förseningar.
- 1.12 Fel
Om tjänsten inte motsvarar kraven som anges i kapitel 4 är den behäftad med fel.

2 Kontaktpersoner

- 2.1 Båda kontraktsparterna ska utse en kontaktperson med uppgift att kontrollera och övervaka att kontraktet fullgörs och informera om frågor som har med detta att göra. Om inte något annat har avtalats, har en kontaktperson inte rätt att ändra ett kontrakt. En kontraktspart ska genast skriftligt informera den andra kontraktspartens kontaktperson när kontaktpersonen byts ut.

3 Underentreprenad

- 3.1 Tjänsteleverantören har totalansvaret för att uppfylla förpliktelserna enligt upphandlingskontraktet oberoende av om tjänsteleverantören använder underleverantörer.
- 3.2 Tjänsteleverantören får använda underleverantörer för att producera tjänsten. Då svarar tjänsteleverantören för underleverantörens andel på samma sätt som för sin egen andel samt svarar för att underleverantören för sin del följer de förpliktelser som gäller för tjänsteleverantören.
- 3.3 Tjänsteleverantören har inte rätt att byta ut i upphandlingskontraktet namngiven underleverantör eller underleverantör som deltar i att uppfylla väsentliga avtalsförpliktelser utan beställarens samtycke.
- 3.4 Om en i upphandlingskontraktet angiven underleverantör eller underleverantör som deltar i att uppfylla väsentliga avtalsförpliktelser inte kan delta i produktion av tjänster enligt upphandlingskontraktet av orsaker som inte beror på tjänsteleverantören, har tjänsteleverantören rätt att byta ut underleverantören till en när det gäller resurser och kvalitet motsvarande underleverantör, som beställaren godkänner. Beställaren kan låta bli att godkänna en underleverantör endast av grundad anledning. Om tjänsteleverantören inte inom rimlig tid kan presentera en ersättande underleverantör som beställaren godkänner, har beställaren rätt att säga upp upphandlingskontraktet med sex (6) månaders uppsägningstid.

- 3.5 Tjänsteleverantören måste på beställarens begäran lämna en redogörelse över de underleverantörer som används för att producera tjänsten.
- 3.6 Tjänsteleverantören har på beställarens begäran skyldighet att byta ut en underleverantör, som belastas av tvingande grund för uteslutning som avses i 53 § eller grund som kan övervägas som avses i 54 § 1 mom. 3–5 punkt i upphandlingslagen (348/2007), även om grunden skulle ha uppstått först efter att avtalsförhållandet inletts. Om det inte är möjligt att byta underleverantör har beställaren rätt att säga upp avtalet med omedelbar verkan.

4 Tjänstens egenskaper

- 4.1 Tjänsten ska under hela kontraktperioden motsvara det som har avtalats. Tjänsten ska också motsvara de uppgifter som lämnats till beställaren om tjänstens innehåll, prestanda eller andra förhållanden med betydelse för tjänstens kvalitet.
- 4.2 Tjänsten ska lämpa sig för det ändamål som en sådan tjänst i allmänhet används för. Tjänsten ska minst motsvara prov och presentationer som eventuellt givits i förväg åt beställaren.
- 4.3 Tjänsten ska uppfylla kraven i Europeiska unionens direkt tillämpliga rättsakter, lagar och förordningar i Finland samt finländska myndigheters bestämmelser.
- 4.4 Tjänsteleverantören ska producera tjänsten med omsorg, med omdöme och med den yrkeskompetens som en kvalificerad tjänsteleverantör rimligen kan antas besitta.
- 4.5 Tjänsten ska produceras på finska, om inte något annat har avtalats. Personer som producerar tjänsten ska ha den språkkunskap som uppgifterna kräver.

5 Kontroll av tjänstekvalitet och rätt till granskning

- 5.1 Tjänsteleverantören ska kontrollera hur tjänsten genomförs och övervaka tjänstekvaliteten samt avrapportera produktionen till beställaren på överenskommet sätt. Tjänsteleverantören åtar sig att utveckla sin tjänst under kontraktperioden för att förbättra tjänstens kvalitet. Om beställaren kräver det, ska tjänsteleverantören kontrollera tjänstekvaliteten med hjälp av ett system för kundfeedback.
- 5.2 Beställaren utför kvalitetskontroll enligt sina egna behov. Tjänsteleverantören är skyldig att inom utsatt tid lämna de uppgifter som beställaren begär för kvalitetskontrollen.
- 5.3 Beställaren och tjänsteleverantören träffas till tjänsteuppföljningsmöten med de tidsintervall som de kommer överens om. Kontraktsparterna behandlar bland annat frågor rörande tjänsteproduktion, kvalitet, reklamationer, kundfeedback och kommande tjänstebehov.
- 5.4 Under kontraktperioden har beställaren rätt att inspektera eller på egen bekostnad låta en tredje oavhängig part göra inspektioner för att ta reda på om tjänsten överensstämmer med kraven och om tjänsteleverantören har handlat enligt kontraktet. Beställaren eller en företrädare för beställaren har rätt att få tillträde till de lokaler där tjänsten produceras och att intervjua personer som deltar i produktion av tjänsten samt att ta del av de av tjänsteleverantörens dokument som

är nödvändiga för att kunna bedöma minimikraven på verksamheten och kvaliteten på innehållet i tjänsten. Beställaren har dock bara rätt att kontrollera uppgifter som gäller uppfyllande av förpliktelserna i det aktuella kontraktet.

- 5.5 Beställaren måste avisera sin inspektion i förväg. Tjänsteleverantören har rätt att skjuta upp beställarens föreslagna inspektionstidpunkt med högst fjorton (14) dagar, om det är motiverat.
- 5.6 Tjänsteleverantören har rätt att kräva att den som utför inspektionen undertecknar ett sekretessavtal om inspektionen. Sekretessavtalet får inte utgöra något hinder för att resultaten av inspektionen rapporteras till beställaren, och det får inte innehålla ekonomiska sanktioner eller skadeståndsklausuler som avviker från detta avtal.

6 Tjänsteleverantörens övriga förpliktelser och ansvar

- 6.1 Tjänsteleverantören förbinder sig att samarbeta med eventuella andra som vid varje tidpunkt producerar tjänster för eller levererar varor till beställaren; detta för att tjänstehelheten ska fungera så flexibelt som möjligt för beställaren och utan avbrott. Samarbetet mellan tjänsteleverantörerna måste ordnas så att deras affärs- eller yrkes-hemligheter inte avslöjas.
- 6.2 Om samarbetsbehovet ändras under kontraktperioden och detta medför extra kostnader för tjänsteleverantören, ska kontraktsparterna redan innan den kostnadshöjande verksamheten inleds komma överens om hur kostnaderna ska fördelas.
- 6.3 Tjänsteleverantören ska upprätthålla dokumentation om tjänsten. Dokumentationen ska vara på finska om inte något annat har avtalats.
- 6.4 Tjänsteleverantören ska föra en förteckning över de skadefall där beställaren, tjänstens användare eller en tredje part har åsamkats skada. Tjänsteleverantören är skyldig att underrätta beställaren om sådana skador.

7 Personal som anlitas för att producera tjänsten

- 7.1 Tjänsteleverantören ska anlita personal med lämplig kvalifikation och erfarenhet för att producera tjänsten. Tjänsteleverantören ska undvika att byta ut personal som används för att producera tjänsten. Byte av personal får inte försämra tjänstens kvalitet.
- 7.2 Om beställaren kräver att den personal som producerar tjänsten namnges, ska de namngivna personerna producera de tjänster som anges i upphandlingskontraktet. Tjänsteleverantören har inte rätt att byta ut en namngiven person utan beställarens godkännande. Om en namngiven person av orsaker som är tvingande och oberoende av tjänsteleverantören inte kan delta i produktion av tjänster enligt upphandlingskontraktet, har tjänsteleverantören rätt att byta ut personen till en sådan person med

motsvarande kvalifikationer som beställaren godkänner. Beställaren kan låta bli att godkänna en ersättande person som tjänsteleverantören föreslår endast av grundad anledning. Om tjänsteleverantören inte inom rimlig tid kan presentera en ersättande person som beställaren godkänner, har beställaren rätt att säga upp upphandlingskontraktet med sex (6) månaders uppsägningstid.

- 7.3 Tjänsteleverantören är skyldig att på beställarens begäran genast och utan ekonomisk ersättning byta ut personer som deltar i produktion av tjänsten om de inte har adekvat yrkeskompetens eller som av annan anledning inte är lämpliga för ifrågavarande uppgift.
- 7.4 Tjänsteleverantören eller dennes anställda står inte i arbetsavtals- eller tjänsteförhållande till beställaren när de utför kontraktsevenliga arbetsuppgifter.
- 7.5 Den anlitade personalen är skyldig att följa beställarens anvisningar och bestämmelser för säkerhet, informationssäkerhet, allmänt uppförande m.m. när den arbetar i beställarens lokaler. Beställaren är skyldig att i förväg informera om alla procedurförpliktelser av detta slag som gäller för den anlitade personalen. Tjänsteleverantören behåller dock ansvaret för arbetsledning och tillsyn i fråga om sin egen personal, förutsatt att det inte är inhyrd personal eller det inte särskilt har avtalats om att överföra ansvaret för arbetsledning och tillsyn.
- 7.6 Om parterna sinsemellan överlåter rörelse och beställarens anställda övertas av tjänsteleverantören eller om det i anbudsförfrågan krävs att beställarens anställda ska övertas av tjänsteleverantören med bibehållna anställningsvillkor tillämpas lagbestämmelserna om överlåtelse av rörelse på den personal som överförs.
- 7.7 Om en anställd hos tjänsteleverantören eller dess underleverantör är en person som avses i 3 § 2a punkt i utlänningslagen (301/2004) och personen arbetar i beställarens lokaler eller arbetsplats, ska tjänsteleverantören svara för att ifrågavarande anställd har uppehållstillstånd för arbetstagare som avses i utlänningslagen eller annat dokument som ger uppehållsrätt.

8 Beställarens samverkansskyldighet

- 8.1 Beställaren ansvarar för att de uppgifter som är på dennes ansvar blir utförda enligt kontraktet.
- 8.2 Beställaren är skyldig att lämna tillräckliga och riktiga uppgifter till tjänsteleverantören för att tjänsten ska kunna produceras.
- 8.3 Beställaren ska se till att tjänsteleverantörens personal i förekommande fall får tillgång till hans lokaler eller utrustning enligt vad som har avtalats.

9 Pris och ändring av pris

- 9.1 Priset är fast under 12 månader från avtalsperiodens början, om inte något annat har avtalats. I priset ingår inte mervärdesskatt.
- 9.2 Tjänsteleverantören debiterar mervärdesskatt enligt gällande lag.
- 9.3 Priset inkluderar alla kostnader som orsakas av tjänstens produktion. Sådana är bland annat kostnader för resor och inkvartering, dagtraktamenten, övertidsersättningar samt indirekta skatter och avgifter som ska betalas av tjänsteleverantören när anbudstiden går ut, med undantag för mervärdesskatt.
- 9.4 Leverantören har inte rätt att ta ut någon avgift för små leveranser eller fakturering.
- 9.5 Förskottsbetalning är en fast del av upphandlingspriset.
- 9.6 I sitt pris har tjänsteleverantören rätt att beakta direkta kostnader som direkt påverkar de tjänster som produceras åt beställaren och som beror på nya offentliga avgifter som myndigheterna har påfört efter att anbudet lämnades eller på höjningar av befintliga avgifter, under förutsättning att de inte var kända när anbudet lämnades och tjänsteleverantören kan visa vad prisändringen grundas på. I dessa fall ändras priset från och med den tidpunkt då de ovan nämnda ändringarna trädde i kraft. Denna rätt gäller för tjänsteleverantören också när priset är fast. Tjänsteleverantören har på beställarens begäran skyldighet att i priset också beakta förändringar på grund av avskaffande eller minskning av motsvarande avgifter.
- 9.7 Tjänsteleverantören har rätt att under kontraktperioden ändra priset i motsvarighet till den allmänna kostnadsutvecklingen för tjänsten. Tjänsteleverantören ska lämna ett skriftligt förslag om prisändringen minst tre (3) månader innan den träder i kraft. Prisändring kan träda i kraft tidigast 12 månader efter kontraktperiodens början eller från den föregående prisändringen som gjorts på initiativ av tjänsteproducenten. Tjänsteleverantören är skyldig att för beställaren lägga fram en relevant och motiverad redogörelse om kostnadsutvecklingen och orsakerna till prisändringen.

- 9.8 Beställaren har rätt att under kontraktperioden föreslå ändring av priset i motsvarighet till den allmänna kostnadsutvecklingen för tjänsten. Beställaren ska lämna ett skriftligt förslag om prisändringen minst två (2) månader innan den träder i kraft. Prisändring kan träda i kraft tidigast 12 månader efter kontraktperiodens början eller från den föregående prisändringen som gjorts på initiativ av beställaren. Beställare är skyldig att lägga fram en relevant och motiverad redogörelse om kostnadsutvecklingen och orsakerna till prisändringen.
- 9.9 Om inte enighet om prisändringen kan nås, har avtalsparterna rätt att säga upp upphandlingskontraktet med sex (6) månaders uppsägningstid. Uppsägningen ska göras skriftligt innan de nya priserna träder i kraft. Under uppsägningstiden tillämpas de priser som gällde innan förslaget om prisändring lades fram.

10 Betalningsvillkor

- 10.1 Tjänsteleverantören fakturerar i första hand med nätfaktura, om inget annat överenskommit.
- 10.2 Nätfakturan förfaller till betalning tjugoen (21) dagar efter att en godtagbar faktura har inkommit. Om tjänsteproducenten fakturerar beställaren med pappersfaktura, förfaller fakturan till betalning trettio (30) dagar efter att en godtagbar faktura har inkommit.
- 10.3 Om inte något annat har avtalats, har tjänsteleverantören rätt att fakturera för överenskomna avgifter när tjänsten har producerats. Återkommande avgifter faktureras i efterskott för överenskomna faktureringsperioder. Fakturan ska innehålla specifikation av vad faktureringen grundar sig på.
- 10.4 Om beställaren inte betalar fakturan senast på förfallodagen, har tjänsteleverantören rätt att ta ut dröjsmålsränta på grundval av räntelagen (633/1982) och skäligen inkassokostnader.
- 10.5 Tjänsteleverantören har rätt att avbryta fullgörandet av sina förpliktelser i kontraktet, om en klar och ostridig betalning dröjer längre än trettio (30) dagar och den försenade betalningen är väsentlig. Tjänsteleverantören ska då underrätta beställaren skriftligt om avbrottet minst femton (15) dagar innan avbrottet verkställs. Beställaren kan också underrättas genast när försummelsen har skett.
- 10.6 Beställaren har rätt att innehålla betalning bland annat på grundval av kostnader för ny motsvarande tjänst på grund av fel eller försening i tjänsten samt kontraktsevenligt förseningsvite eller något annat avtalsvite, säkerhet under tjänstens produktionstid och säkerhet för garantitiden samt de räntor som samlats för förskott i försenings- och hävningsituation.

11 Säkerhet

- 11.1 Om beställaren enligt kontraktet ska betala förskott, är tjänsteleverantören skyldig att, innan beställaren betalar förskottet, ställa en säkerhet som godtas av beställaren och som är minst 15 procent högre än förskottet. Säkerheten måste gälla minst en månad efter att den tjänst som förskottet gäller har producerats. Tjänsteleverantören ska förlänga giltighetstiden för säkerheten, om han dröjer med att fullgöra sina förpliktelser.
- 11.2 Om parterna har kommit överens om säkerhet för garantitiden, är tjänsteleverantören skyldig att innan garantitiden börjar löpa ställa en säkerhet som godtas av beställaren och som utgör minst 15 procent av upphandlingspriset exklusive mervärdesskatt eller för fortlöpande tjänster det kalkylerade priset för 12 månader. Säkerheten måste gälla minst en månad efter att garantitiden har löpt ut.
- 11.3 Om parterna har kommit överens om säkerhet för den tid då tjänsten produceras, ska tjänsteleverantören ställa en säkerhet som godtas av beställaren och som utgör minst 15 procent av upphandlingspriset exklusive mervärdesskatt eller för fortlöpande tjänster det kalkylerade priset för 12 månader. Säkerheten måste gälla minst en månad efter att produktionen av tjänsten har upphört.
- 11.4 Som säkerhet godtas i första hand en banksättning i beställarens namn eller proprieborgen i ett solvent penninginstitut eller en solvent försäkringsanstalt eller någon annan säkerhet som beställaren godtar.
- 11.5 Tjänsteleverantören svarar för alla kostnader för att ställa säkerhet.

12 Dröjsmål

- 12.1 Om någondera kontraktsparten ser att det kommer att uppstå dröjsmål med att fullgöra sina förpliktelser eller anser ett dröjsmål vara sannolikt, ska denne genast underätta den andra kontraktsparten skriftligt om dröjsmålet och följderna för möjligheterna att fullgöra kontraktet. Vid dröjsmål från tjänsteleverantörens sida ska denne meddela beställaren en ny tidpunkt för leverans av tjänsten så snart som möjligt.
- 12.2 Med dröjsmål med tjänsten jämföras dröjsmål med de uppgifter, varor och den dokumentation av tjänsten som krävs enligt kontraktet.
- 12.3 Beställaren har rätt att få förseningsvite om tjänsten fördröjs av skäl som beror på tjänsteleverantören. Beställaren har rätt till förseningsvite utan att behöva påvisa att han har lidit skada på grund av tjänsteleverantörens dröjsmål. Om inte något annat har avtalats, är förseningsvitet en (1) procent av det mervärdesskattefria värdet på den försenade tjänsten för varje påbörjad period om sju (7) dygn som tjänsteleverantören överskrider den överenskomna fristen. Förseningsvite får tas ut för högst tio (10) veckor. Utöver förseningsvite har beställaren rätt till skadestånd enligt kapitel 16 för skada som orsakats av tjänsteleverantörens dröjsmål.

- 12.4 Om beställaren har betalat förskott och tjänsten blir försenad av skäl som beror på tjänsteleverantören, är tjänsteleverantören skyldig att betala årlig ränta enligt räntelagen för förseningstiden för den del av förskottet som motsvarar den försenade tjänsten.
- 12.5 Beställaren har rätt att på grund av försening låta bli att betala tjänstens pris. Beställaren har dock inte rätt att innehålla ett belopp som sannolikt överstiger de krav som han har rätt att ställa på grundval av förseningen.
- 12.6 Om tjänsteleverantören försenas med att fullgöra sin uppgift och förseningen har en väsentlig betydelse för beställaren med tanke på tjänstens natur, har beställaren rätt att på tjänsteleverantörens bekostnad skaffa motsvarande tjänst från tredje part som ersättning (rätt till täckningsköp). Beställaren ska sträva efter att meddela tjänsteleverantören om avsikten att utnyttja sin rätt innan ersättande tjänst anskaffas.
- 12.7 Upphandlingskontrakt kan hävas på grund av väsentlig försening enligt punkt 13.6.
- 12.8 Beställaren har rätt att på grund av försening i tjänst innehålla räntor och avgifter som avses i punkterna 12.3, 12.4 och 12.6 enligt punkt 10.6.

13 Fel, prissänkning och hävning av kontrakt

- 13.1 Om tjänsten är behäftad med fel, ska beställaren anmäla felet till tjänsteleverantören inom rimlig tid från det att felet observerats eller när det borde ha observerats.
- 13.2 Tjänsteleverantören är skyldig att meddela beställaren om att felanmälan mottagits och om att åtgärder inletts senast inom 14 dagar från det att anmälan mottagits.
- 13.3 Beställare har rätt att låta bli att betala tjänstens pris på grund av fel. Beställaren har dock inte rätt att innehålla ett belopp som sannolikt överstiger de krav som han har rätt att ställa på grundval av felet.
- 13.4 Om tjänsten är behäftad med fel ska tjänsteleverantören på egen bekostnad utreda orsaken till felet och åtgärda det utan fördröjning. Tjänsteleverantören befrias från ansvar genom att visa att felet inte beror på omständighet inom tjänsteleverantörens ansvar. I sådant fall har tjänsteleverantören rätt att debitera för utrednings- och reparationsarbete för felet enligt sin vanliga taxa.
- 13.5 Beställaren har rätt att få prissänkning av tjänsteleverantören om tjänsten varit behäftad med fel.
- 13.6 Båda kontraktsparterna har rätt att häva kontraktet helt eller delvis, om den andra parten på ett väsentligt sätt har brutit mot sina förpliktelser enligt kontraktet eller det är uppenbart att ett väsentligt kontraktsbrott kommer att ske. Som väsentligt kontraktsbrott betraktas bland annat att tjänsten inte motsvarar det som parterna avtalat om och att felet eller dess konsekvenser för beställaren är större än ringa och

att felet inte rättas till genast trots att beställaren har påpekat felet eller att felet är återkommande. Som väsentligt kontraktsbrott betraktas också om en kontraktspart är väsentligt försenad med sina uppgifter eller om dröjsmålen är återkommande.

- 13.7 Om beställaren har betalat förskott, ska tjänsteleverantören vid hävande av kontraktet betala tillbaka förskottet till beställaren och ränta uträknad enligt räntelagen från den dag då förskott betalades till återbetalningsdagen.
- 13.8 Om fel som beror på tjänsteproducenten inte kan åtgärdas eller om tjänsteleverantören inte åtgärdar felet inom rimlig tid, har beställaren rätt att på tjänsteleverantörens bekostnad skaffa en motsvarande, ersättande tjänst på samma nivå från en tredje part (rätt till täckningsköp). Beställaren ska eftersträva att meddela tjänsteleverantören om avsikten att utnyttja sin rätt innan ersättande tjänst anskaffas.
- 13.9 Beställaren har rätt att på grund av försening i tjänst innehålla räntor och avgifter som avses i punkterna 13.5, 13.7 och 13.8 enligt punkt 10.6.

14 Force majeure

- 14.1 Som befrielsegrund (force majeure) betraktas en ovanlig händelse som hindrar att kontraktet fullgörs och påverkar fallet och som har inträffat efter det att kontraktet ingicks och som avtalsparterna inte haft någon orsak att beakta när de ingick kontraktet. Dessutom ska händelsen vara oberoende av kontraktsparterna och dess hindrande effekt inte kunna undanröjas utan oskäligen merkostnader eller oskäligen tidsförlust. Sådana händelser kan vara krig, uppror, inre oroligheter, myndigheters rekvisition eller beslag för offentligt behov, import- eller exportförbud, naturkatastrof, avbrott i den allmänna samfärdseln eller energidistributionen, strejk eller annan arbetskonflikt eller eldsvåda eller någon annan omständighet med lika betydande och ovanliga verkningar som är oberoende av kontraktsparterna.
- 14.2 En underleverantörs dröjsmål betraktas som befrielsegrund bara om underleverantörens dröjsmål beror på ett hinder som avses i punkt 14.1 och en annan underleverantör inte kan anlitas utan oskäligen tidsförlust eller kostnader.
- 14.3 Om fullgörandet av en förpliktelse i kontraktet fördröjs på grund av ett oöverstigligt hinder, ska tiden för att fullgöra förpliktelsen förlängas så mycket som det kan anses skäligen med beaktande av alla omständigheter som påverkar fallet.
- 14.4 Kontraktsparterna ska genast underrätta varandra om att ett oöverstigligt hinder har inträffat och när det har upphört. Senast därefter ska de avtala om hur hindret har påverkat leveransen.
- 14.5 Båda kontraktsparterna har rätt att häva kontraktet helt eller delvis, om fullgörandet av kontraktet fördröjs med mer än fyra (4) månader på grund av att det oöverstigliga hindret fortsätter att råda.

15 Försäkringar

- 15.1 Tjänsteleverantören ska ha lagstadgade försäkringar och andra försäkringar som är nödvändiga för att producera tjänsten. Försäkringarna ska gälla under hela kontraktperioden.
- 15.2 Om inte något annat har avtalats, ska tjänsteleverantören teckna ansvarsförsäkring för sin verksamhet och den ska vara tillräcklig i relation till riskerna med tjänsteproduktionen. På begäran ska tjänsteleverantören innan kontraktet undertecknas lämna ett intyg över ansvarsförsäkringen till beställaren.

16 Skadestånd

- 16.1 Beställaren och tjänsteleverantören har rätt att få skadestånd vid direkt skada som beror på den andra partens kontraktsbrott.
- 16.2 Om kontraktet upphör på grundval av kapitel 18 eller 19 av skäl som beror på tjänsteleverantören och beställaren åsamkas skada av detta, har beställaren rätt att få skadestånd för skada som orsakats av att kontraktet upphör i förtid.
- 16.3 Beställaren har rätt att få skadestånd för dröjsmål eller någon annan direkt skada som beror på tjänsteleverantörens kontraktsbrott, till den del skadebeloppet är större än förseningsvitet till beställaren och annat avtalsvite som kontraktsparterna kommit överens om särskilt.
- 16.4 Om inget annat har överenskommit är kontraktsparternas ersättningsansvar högst fem (5) gånger upphandlingskontraktets kalkylmässiga värde.
- 16.5 Med upphandlingskontraktets kalkylmässiga värde avses värdet på den tjänst som utgör objekt i upphandlingskontraktet mellan beställaren och tjänsteleverantören. Vid ramavtal är upphandlingskontraktets kalkylmässiga värde det sammanlagda värdet för de anskaffningar som beställaren har gjort och kommer att göra inom ramavtalet. För upphandlingskontrakt eller ramavtal av fortlöpande karaktär är upphandlingskontraktets kalkylmässiga värde de genomsnittliga inköpen under en månad multiplicerat med det antal månader som motsvarar kontraktperioden. För upphandlingskontrakt som gäller tills vidare bestäms upphandlingens värde efter 48 månaders kontraktperiod. Om skadan inträffar under optionsperioden, beaktas vid beräkning av upphandlingskontraktets kalkylmässiga värde månaderna i såväl den egentliga kontraktperioden som optionsavtalsperioden.
- 16.6 Ansvarsbegränsningarna enligt detta kapitel tillämpas inte om den andra avtalsparten har förorsakat skadan uppsåtligen eller av grovt vållande, överträtt sekretessskyldigheten eller kränkt immateriella rättigheter. I sådana fall har den skadelidande parten rätt till ersättning också för indirekt skada.

17 Ersättning av skador som åsamkats tjänstens användare på grund av tjänsteleverantörens kontraktsbrott

- 17.1 Tjänsteleverantören är skyldig att ersätta skada som åsamkats tjänstens användare genom förfarande i strid med upphandlingskontraktet mellan beställaren och tjänsteleverantören.
- 17.2 Om ersättning yrkas från tjänsteleverantören ska tjänsteleverantören informera beställaren om ersättningsyrkandet utan fördröjning. Tjänsteleverantören ska försöka komma överens om ersättningens storlek med den som yrkar på ersättning. Om överenskommelse kan nås om ersättningens storlek betalar tjänsteleverantören ersättningen direkt till tjänstens användare och informerar beställaren utan fördröjning skriftligt om erlagd betalning. Om tjänsteleverantören anser att han inte är ersättningsansvarig eller om överenskommelse inte kan nås om ersättningens storlek, ska tjänsteleverantören meddela detta inklusive motiveringar till tjänstens användare och beställaren inom rimlig tid från det att ersättningsyrkandet inkommit.
- 17.3 Om ersättningsyrkande på grund av tjänsteleverantörens kontraktsbrott har riktats mot beställaren, ska beställaren utan fördröjning skriftligt meddela tjänsteleverantören om ersättningsyrkandet. Om beställaren har överfört ersättningsyrkandet till tjänsteleverantören för handläggning och utbetalning av eventuell ersättning, ska beställaren meddela detta till tjänstens användare. Tjänsteleverantören är skyldig att betala skador som orsakats på grund av kontraktsbrott till tjänstens användare inom rimlig tid efter att ha fått kännedom om ersättningsyrkandet och utan fördröjning informera beställaren skriftligt om erlagda ersättningar.
- 17.4 Om tjänsteleverantören anser att han inte har ersättningsansvar i ärendet, ska han utan fördröjning meddela detta inklusive motiveringar till beställaren och tjänstens användare. Om beställaren efter detta överväger att betala skadestånd med det ersättningsyrkande som tjänstens användare lagt fram som grund, ska tjänsteleverantören ges en ny möjlighet att bli hörd om de ansvarsgrunder som beställaren lagt fram och ersättningens storlek innan ersättningen betalas ut. Om tjänsteleverantören fortfarande anser det ogrundat att betala ersättning, ska tjänsteleverantören för beställaren lägga fram skriftliga motiveringar om alla uppgifter som är betydelsefulla för skadeståndsansvarets grund och storlek. Om beställaren efter detta betalar skadestånd till tjänstens användare, ska tjänsteleverantören ersätta beställaren för den ersättning som han betalat till tjänstens användare, till den del som tjänsteleverantören har skadeståndsansvar i fallet enligt detta upphandlingskontrakt.
- 17.5 Om beställaren på grund av tjänsteleverantörens kontraktsbrott är skyldig att betala skadestånd och/eller rättegångskostnader till tjänstens användare, är tjänsteleverantören skyldig att betala en ersättning av motsvarande storlek inklusive räntor till beställaren. Tjänsteleverantören ska dessutom betala beställarens rättegångskostnader som kan anses rimliga och andra rimliga kostnader som uppstått för att utreda ärendet inklusive räntor.

- 17.6 Tjänsteleverantören är skyldig att informera beställaren om alla uppgifter som är betydelsefulla när det gäller tjänsteleverantörens kontraktsbrott och skadeståndsansvar som grundas på det. Om försummelse av denna skyldighet innebär skada för beställaren, är tjänsteleverantören skyldig att ersätta beställaren för den skada som åsamkats.
- 17.7 Tjänsteleverantören är skyldig att på egen bekostnad delta i utredning av skada som åsamkats tjänstens användare.
- 17.8 Om skadeståndstalan från tjänstens användare anhängiggörs vid domstol mot beställare eller tjänsteleverantör ska denne utan fördröjning lämna talan för kännedom till den andra kontraktsparten. Det måste reserveras en möjlighet för den andra kontraktsparten att bli hörd om de huvudsakliga grunderna i svaromål på talan i god tid innan svaromål lämnas till domstolen.
- 17.9 För skadeståndsansvar enligt detta kapitel tillämpas inte ansvarsbegränsningar enligt kapitel 16.

18 Avslutande av kontrakt i särskilda situationer

- 18.1 Beställare har rätt att säga upp kontraktet med omedelbar verkan om tjänsteleverantören belastas av en sådan tvingande grund för uteslutning som avses i 53 § eller sådan grund som kan övervägas i 54 § 1 mom. 3–5 punkt i upphandlingslagen (348/2007), även om grunden skulle ha uppstått först efter att avtalsförhållandet inletts.
- 18.2 Beställaren har rätt att säga upp kontraktet med omedelbar verkan, om tjänsteleverantörens ekonomiska eller andra omständigheter har förändrats så väsentligt att det inte kan antas att tjänsteleverantören kommer att kunna fullgöra sina förpliktelser enligt kontraktet och någon tillförlitlig information om hur förpliktelserna ska fullgöras inte ges. Uppsägningen ska göras inom rimlig tid efter det att beställaren fick kännedom om uppsägningsgrunden.
- 18.3 Innan beställaren säger upp kontraktet är han skyldig att påpeka omständigheterna för tjänsteleverantören och ge denne möjlighet att lämna ett klarläggande inom en skälig tid.
- 18.4 Om beställaren säger upp kontraktet med punkterna 18.1 eller 18.2 som grund, har tjänsteleverantören rätt att få full betalning för de tjänster som han har levererat fram till den tidpunkt när kontraktet upphör, men ingen rätt att få någon annan ersättning på grund av att kontraktet upphör.

19 Beställaransvar

- 19.1 Om lagen om beställarens utredningsskyldighet och ansvar vid anlitan av utomstående arbetskraft (1233/2006) tillämpas på upphandlingen ska tjänsteleverantören till beställaren under kontraktsperioden med 12 månaders intervall lämna ett intyg

över betalda skatter eller ett intyg över skatteskuld eller en utredning om att en betalningsplan som godkänts av skattetagaren angående skatteskulden har gjorts upp och ett intyg över tecknande av pensionsförsäkringar samt över betalning av pensionsförsäkringsavgifter eller en utredning om att en betalningsöverenskommelse som godkänts av betalningsmottagaren har ingåtts angående pensionsförsäkringsavgifter som förfallit till betalning.

- 19.2 Om en utstationerad arbetstagare med anställningsförhållande till tjänsteleverantören utför tjänsten, ska tjänsteleverantören lämna ett intyg till beställaren om hur den utstationerade arbetstagarens sociala trygghet bestäms. Intyget ska avvika från ovan nämnda 12 månaders tidsfrist lämnas genast och i varje fall innan ifrågasvarande utstationerade arbetstagare påbörjar arbetet.
- 19.3 Beställaren har rätt att säga upp upphandlingskontraktet med omedelbar verkan om tjänsteleverantören inte inom tidsfristen lämnar de redogörelser och intyg som avses i punkterna 19.1 och 19.2 eller om tjänsteleverantören enligt redogörelsen eller intyget inte har sört för sina lagstadgade förpliktelser. Innan upphandlingskontraktet sägs upp ska beställaren skriftligen uppmärksamma tjänsteleverantören om försummelsen och påpeka risken för uppsägning om inte försummelsen rättas till inom skälig tid som beställaren bestämt.
- 19.4 I fall som avses i detta kapitel har tjänsteleverantören rätt att få full betalning för de tjänster som han har levererat fram till den tidpunkt när kontraktet upphör, men ingen rätt att få någon annan ersättning på grund av att kontraktet upphör.

20 Immateriella rättigheter

- 20.1 De immateriella rättigheterna till slutresultaten eller dokumentationen av tjänsten överförs inte till beställaren, om inte något annat har avtalats. Allt material som beställaren och tjänsteleverantören överlåter till varandra före eller efter kontraktet förblir överlåtarens egendom. Beställaren har dock oåterkallelig rätt att använda slutresultaten av tjänsten och annat material som har överlåtit av tjänsteleverantören för ändamål som gäller tjänsten enligt kontraktet. Användningsrätten inkluderar rätt att använda, kopiera och göra eller låta göra ändringar. Vid ändringar i det material som har överlåtit av tjänsteleverantören ska beställaren se till att tjänsteleverantörens affärs- eller yrkeshemligheter inte avslöjas, oberoende av om ändringarna görs av beställaren eller av någon annan. Beställaren har rätt att lämna över materialet med samma rättigheter och skyldigheter till den som övertar dennes uppgifter.
- 20.2 Tjänsteleverantören svarar för att tjänsterna eller materialet om dem, när de används kontraktsenligt, inte kränker tredje parts rätt till patent, upphovsrätt eller andra immateriella rättigheter som gäller i Finland.
- 20.3 Tjänsteleverantören är skyldig att bemöta kraven på beställarens vägnar och på egen bekostnad, om det reses immaterialrättsliga krav mot beställaren på grund av användningen av tjänsten eller materialet om den. Tjänsteleverantören svarar gent-

emot beställaren för att immaterialrättsliga krav eller förpliktelser i fråga om tjänsten eller materialet inte åsamkar beställaren rättegångskostnader, skadeståndskostnader eller andra kostnader gentemot tredje part eller övriga förpliktelser gentemot tredje part.

21 Sekretess och behandling av personuppgifter

- 21.1 Kontraktsparterna ska vardera för sin del se till att tjänsten produceras med beaktande av gällande författningar om sekretess, tystnadsplikt, informations säkerhet och överlåtelse av sekretessbelagd information. Dessutom ska tjänsteleverantören följa beställarens anvisningar om behandling och arkivering av dokument och uppgifter.
- 21.2 Om tjänsteleverantören för beställarens räkning producerar lagstadgade eller andra därmed jämförliga tjänster, måste denne i sin produktion av tjänst enligt upphandlingskontraktet följa gällande författningar om sekretess inom den offentliga förvaltningen, bland annat lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).
- 21.3 Beställaren är den registeransvarige som avses i personuppgiftslagen (523/1999). När uppdragsförhållandet upphör ska tjänsteleverantören lämna över de personregister som hänför sig till uppdragsförhållandet till beställaren.
- 21.4 Tjänsteleverantören svarar för att privata hemligheter eller familjehemligheter som kommit fram i tjänsteproduktionen eller i den kontraktsevenliga verksamheten i övrigt inte yppas utan tillstånd.
- 21.5 Tjänsteleverantören får inte utan tillstånd från beställaren lämna ut uppgifter som kan vara sekretessbelagda eller personuppgifter i registerform till utomstående.
- 21.6 Tjänsteleverantören svarar för att underleverantörer som används följer dessa sekretessbestämmelser.
- 21.7 Tjänsteleverantören är skyldig att för den tjänsteproducerande personalen klargöra innebörden av sekretesskyldigheten.
- 21.8 Tjänsteleverantören är skyldig att på anmodan av beställaren upprätta en förteckning över de av sina anställda eller en underleverantörs anställda som har tillträde till beställarens material eller känsliga uppgifter om beställaren eller tredje part. Förteckningen ska uppdateras fortlöpande.
- 21.9 Kontraktsparterna förbinder sig att hemlighålla konfidentiellt material och konfidentiell information som de får av varandra, om de enligt lag är sekretessbelagda, och att inte använda dem för andra ändamål än de som avses i kontraktet.
- 21.10 Det betraktas inte som sekretessbrott om uppgifter lämnas ut till myndigheter eller andra parter på grundval av förpliktande myndighetsbestämmelser.

- 21.11 Tjänsteleverantören får inte använda kontraktet eller beställarens namn i marknadsföring utan samtycke från beställaren. Om inte något annat har avtalats, får tjänsteleverantören dock utnyttja kontraktet som referens vid anbud till en upphandlande enhet som avses i upphandlingslagstiftningen.
- 21.2 Förpliktelser som avses i detta kapitel fortsätter också efter kontraktperioden.

22 Överföring och ändring av kontrakt samt option

- 22.1 Tjänsteleverantören får inte utan samtycke från beställaren föra över kontraktet till tredje part, inte ens delvis. Beställaren har rätt att föra över kontraktet till en sådan tredje part som helt eller delvis tar över beställarens uppgifter.
- 22.2 Ändringar i kontraktet ska göras skriftligt. Också ändringar i elektroniskt format betraktas som skriftliga kontraktsändringar.
- 22.3 Ändringar i tjänsten och hur de påverkar tidpunkten för att tillhandahålla tjänsten eller priset ska parterna komma överens om skriftligt innan åtgärderna vidtas.
- 22.4 Om upphandlingen innehåller en option bestämmer beställaren hur den ska användas. På optionen tillämpas villkoren i upphandlingskontraktet.

23 Biståndsskyldighet när tjänsteleverantör byts

- 23.1 När tjänsteleverantören byts ut är tjänsteleverantören skyldig att bistå beställaren med att överföra kontraktsförpliktelserna till den nya tjänsteleverantören eller till beställaren själv. Tjänsteleverantören har då rätt att debitera för merarbetet enligt sin prislista.
- 23.2 Biståndsskyldigheten börjar redan innan kontraktet löper ut, när det har sagts upp eller hävts för att löpa ut eller när beställaren meddelar att han kommer att starta en upphandling som gäller tjänster enligt kontraktet. Om inget annat överenskommit fortgår skyldigheten som längst fram till dess att 12 månader har förflutit sedan kontraktet löpte ut.

24 Meningskiljaktigheter och tillämplig lag

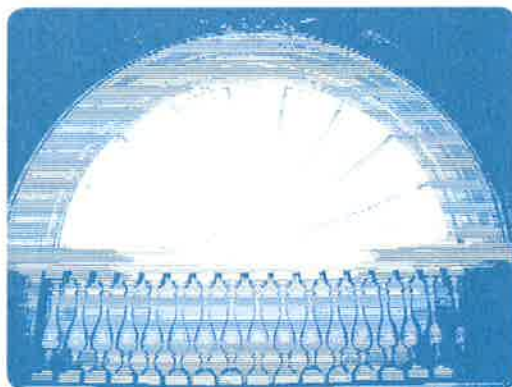
- 24.1 Frågor som gäller kontraktet ska i första hand avgöras genom ömsesidiga förhandlingar.
- 24.2 Om tvisten inte kan lösas genom förhandlingar, ska meningskiljaktigheterna hänskjutas till en allmän underrätt på beställarens hemort.

- 24.3 Finländsk lag tillämpas på kontraktet. Bestämmelserna om lagval i finländsk lag tillämpas dock inte på kontraktet.

25 Kontraktshandlingarnas prioritetsordning

- 25.1 Kontraktshandlingarna kompletterar varandra. Är handlingarna sinsemellan motstridiga ska de gälla i följande ordning, om inte något annat har avtalats:

1. Kontrakt
2. Anbudsförfrågan
3. Allmänna avtalsvillkor för offentlig upphandling av tjänster (JYSE 2014 TJÄNSTER)
4. Anbudet

FINANSMINISTERIET
Snellmansgatan 1 A, Helsingfors
PB 28, 00023 STATSRÅDET

Tfn 0295 16001 (växel)
Fax 09 160 33123

Officiell e-postadress: valtiovarainministerio@vm.fi
Informationen: vm-viestinta@vm.fi
fornamn.efternamn@vm.fi

www.finansministeriet.fi

Nr 35

LANDSKAPSFÖRORDNING

om vägmärken

Utfärdad i Mariehamn den 30 juni 2005

Med stöd av 83 § vägtrafiklagen (1983:27) för landskapet Åland stadgas:

**1 kap.
Allmänna bestämmelser**

1 §

Denna förordning innehåller bestämmelser om anvisningar för trafiken. Anvisningar för trafiken meddelas genom vägmärken och tilläggstavlor, trafiksignaler, vägmärkeringar, markeringskärmor och avstängningsanordningar samt tecken av polisman.

Vägtrafiklagen (1983:27) för landskapet Åland benämns i denna förordning vägtrafiklagen.

2 §

Vägmärken och andra anordningar skall ha den utformning, färgsättning och innebörd som framgår av denna förordning. Varningsmärken, förbudsmärken och märkena Fö1 och Fö5 kan dock av framställningstekniska skäl vara försedda med en tunn gul ram.

3 §

Vägmärken och tilläggstavlor skall vara utförda så att de reflekterar ljus. Detta gäller dock inte om de är belysta eller om det finns andra särskilda skäl.

Baksidan av ett vägmärke skall vara enfärgad i en neutral färg, med undantag av märke som skall synas åt flera håll. Även stolpen eller anordningen på vilken vägmärken fästs skall ha en neutral färg. Om en stolpe eller någon annan anordning är placerad på en plats där det före-

kommer gångtrafik skall dock behovet av att anordningen syns beaktas vid valet av färg.

4 §

På ett vägmärke eller på stolpen som bär upp märket får det inte förekomma reklam eller motsvarande som kan dra uppmärksamheten från märket.

5 §

Vägmärken och andra anordningar för anvisningar för trafiken skall sättas upp så att de upptäcks i god tid och är väl synliga för de trafikanter de är avsedda för utan att vara till fara för gående, cyklande eller andra trafikanter.

**2 kap.
Vägmärken**

6 §

Vägmärken delas in i

- V varningsmärken,
- Fö företrädesmärken,
- F förbudsmärken,
- P påbudsmärken,
- A anvisningsmärken,
- LV lokaliseringsmärken för vägvisning,
- LI lokaliseringsmärken för vägvisning till allmänna inrättningar m.m.,
- LS lokaliseringsmärken för vägvisning till serviceanläggningar m.m.,
- LT lokaliseringsmärken för turistiskt intressanta mål,
- LVgc lokaliseringsmärken för gång- och cykelvägar, och
- U upplysningsmärken.

7 §

Under ett vägmärke kan en eller flera tilläggs-
tavlor med kompletterande anvisningar placeras.

En tilläggstavla som har placerats under två
eller flera märken som satts upp över varandra
avser samtliga dessa märken.

8 §

Vägmärken kan förekomma i fyra olika stor-
lekar. Den minsta storleken kan finnas på cykel-
bana och gångbana samt i undantagsfall även
på annan väg inom tätort.

9 §

Varningsmärken, företrädesmärken, för-
budsmärken och påbudsmärken skall sättas
upp på höger sida av vägen i färdriktningen. På
en väg med flera körfält i samma riktning eller
om det av andra skäl är lämpligt skall märkena
även sättas upp till vänster, på refug eller ovan-
för körbanan.

Märken som anger omkörningsförbud skall
sättas upp på båda sidorna av vägen.

Märken som anger bestämmelser om stan-
nande och parkering skall dock sättas upp på
den sida av vägen där föreskriften gäller.

Varningsmärken

10 §

Varningsmärken används för att varna väg-
trafikant för en fara som annars är svår att
upptäcka i tid.

11 §

Varningsmärken skall sättas upp på ett
lämpligt avstånd från faran. Vid en väg där
högsta tillåten hastighet är 50 kilometer i tim-
men eller lägre sätts varningsmärket upp på ett
avstånd av 5-75 meter före den plats där faran
finns. Är hastighetsbegränsningen på vägen 70
kilometer i timmen sätts varningsmärket upp
på ett avstånd av 50-150 meter före den plats
där faran finns och vid en väg där högsta tillåten
hastighet är 90 kilometer i timmen sätts var-
ningsmärket upp 150-250 meter före den plats
där faran finns.

Om det föreligger särskilda skäl får ett var-
ningsmärke sättas upp på ett annat avstånd
från den plats där faran finns. I sådana fall skall
avståndet anges på en tilläggstavla.

Om ett varningsmärke anger en fara som
sträcker sig över en längre vägsträcka skall
sträckans längd anges på en tilläggstavla. Om
det behövs bör märket i sådana fall upprepas.

12 §

Varningsmärken är:

Märke

Närmare föreskrifter

V1a Kurva

Märket anger farlig vänsterkurva.
Vid högerkurva vänds symbolen.

V1b Kurvor

Märket anger flera farliga kurvor, den första till
vänster.

Om den första kurvan går till höger vänds sym-
bolen. Om antalet kurvor är flera än två är
längden av den kurviga vägsträckan angiven
med en tilläggstavla.

V2 Lutning

V3 Stigning

Märket anger brant lutning respektive kraftig stigning.
Siffran anger lutningen eller stigningen i procent och anpassas till förhållandena på platsen.

V4a Avsmalnande väg

V4b Avsmalnande väg från höger

Märke V4a anger att vägen smalnar av från båda sidor.
Märke V4b anger att vägen smalnar av från höger sida. Om avsmalningen sker från vänster vänds symbolen.
Bredden på det avsmalnande vägsnittet kan vara angiven med en tilläggstavla.

V5 Mötande trafik

Märket anger att enkelriktad körbana övergår i dubbelriktad.

V6 Bro

Märket anger öppningsbar bro.

V7 Kaj eller färjfäste

Märket anger plats där vägen slutar mot vatten. Används märket som varning för färjfäste skall märket vara kompletterat med en tilläggstavla med texten "Färja".

V8a Ojämn väg

Märket anger sådana ojämnheter och skador i vägbanan som medför att det är lämpligt att färdas med lägre hastighet än som annars skulle vara fallet.
Om varningen avser en längre vägsträcka och det inte klart framgår var ojämnheterna i vägen upphör skall vägsträckans längd anges på en tilläggstavla.
Märket kan även vara uppsatt vid gupp som anlagts som farthinder men skall då vara kompletterat med en tilläggstavla med texten "farthinder".

V8b Gupp

V8c Grop

Märke V8b anger gupp som anlagts som farthinder eller annan upphöjning av sådan storlek att fordon bör färdas med mycket låg hastighet. Märke V8c anger grop där fordon bör föras med mycket låg hastighet. Märket anger också väghåla som anlagts som farthinder.

V9 Vägarbete

Märket anger vägsträcka där vägarbete pågår. Märket skall endast vara uppsatt när personer som är sysselsatta med vägarbete rör sig på vägen. Annars används märke V29 med en tilläggstavla med texten "vägarbetsområde".

V10 Slut på sträcka med vägarbete

Märket anger slut på vägsträcka med vägarbete som märkts ut med märke V9. Märket behöver inte sättas upp om det ändå tydligt framgår var sträckan slutar.

V11 Stenskott

Märket anger att lösa stenar tillfälligt kan finnas på vägen. Märket används inte på grusvägar och liknande vägar där stenskott är allmänt förekommande.

V12 Stenras

Märket anger risk för stenras och för att stenar kan förekomma på vägen på grund av stenras. Om det är lämpligt med hänsyn till förhållandena på platsen vänds symbolen.

V13 Slirig väg

Märket anger annan halka än sådan som föranleds av allmänt förekommande snö eller is. Märket är kompletterat med en tilläggstavla på vilken orsaken till halkan anges.

V14 Svag eller hög vägkant

Märket anger svag eller hög vägkant.

V15 Tunnel

Märket anger tunnel.

V16 Övergångsställe

Märket anger övergångsställe som är så placerat att det kan vara svårt att uppmärksamma i tillräckligt god tid.

V17 Barn

Märket anger plats där barn ofta vistas, såsom vid skola, daghem, lekplats eller liknande.

V18 Cyklande och mopedförare

Märket anger plats där cyklande och mopedförare kan förväntas komma ut på eller korsa körbanan.

V19 Djur

Märket anger plats eller vägsträcka där det föreligger särskilt stor risk för att djur finns på vägen. Symbolen utgörs av en bild av älg eller hjorddjur. Märket kan även användas där tamdjur kan förekomma på vägen. Symbolen utgörs då av en bild av ett tamdjur.

V20 Skidåkare

Märket anger plats där skidåkare ofta korsar eller uppehåller sig på vägen. Märket skall tas bort eller täckas över när faran inte föreligger.

V21 Ridande

Märket anger plats eller vägsträcka där ridande ofta korsar eller uppehåller sig på vägen såsom vid ridskola, stall eller liknande.

V22 Vägkorsning

Märket anger korsning där den allmänna skyldigheten att väja för fordon som närmar sig från höger gäller. Märket används endast om det på grund av begränsad sikt, den korsande vägens bredd eller av annan orsak annars inte framgår tillräckligt klart att en korsning finns eller att den allmänna väjningsskyldigheten gäller i korsningen.

V23 Vägkorsning där trafikanter på anslutande väg har väjningsplikt eller stopplikt

Märket anger korsning där den korsande trafiken är skyldig att väja på grund av att väjningsskyldighet angivits med vägmärke eller på grund av att väjningsskyldighet gäller enligt 20 § 3 mom. vägtrafiklagen. Märket används endast om det annars skulle vara oklart att trafiken på den korsande vägen är väjningsskyldig eller om korsningen på grund av begränsad sikt eller av annan orsak inte kan observeras på tillräckligt avstånd. Symbolen på märket anpassas efter förhållandena.

V24 Trafikljus

Märket anger trafikljus som är placerat i en miljö där trafikljus vanligtvis inte förekommer eller som är så placerat att det annars inte kan uppmärksammas på tillräckligt avstånd.

V25 Cirkulationsplats

Märket anger cirkulationsplats.

V26 Långsamtgående fordon

Märket anger plats där långsamtgående fordon ofta korsar eller kör in på vägen.

V27 Lågt flygande flygplan

Märket anger vägsträcka där flygplan vid start och landning flyger på låg höjd över vägen.

V28 Sidvind

Märket anger vägsträcka där det ofta förekommer stark sidvind från höger. Om vinden vanligen kommer från vänster vänds symbolen.

V29 Annan fara

Märket anger fara, för vilken särskilt märke inte finns. Farans art är alltid angiven med en tilläggstavla.

Företrädesmärken

13 §

Företrädesmärken upplyser trafikanter om företrädesbestämmelser.
Företrädesmärken är:

Märke

Närmare föreskrifter

Fö1 Väjningsplikt

Märket anger korsning med huvudled, cirkulationsplats eller annan korsning där föraren har väjningsplikt mot fordon på den korsande vägen. Märket kan vara använt som förhandsmärke, om det är kompletterat med tilläggstavla T2 eller som förhandsmärke för stopplikt, om det är kompletterat med tilläggstavla T3. Märket skall sättas upp så nära som möjligt den punkt där väjningsplikten skall iakttas. Märket används i allmänhet inte för att ange väjningsskyldighet som gäller enligt 20 § 3 mom. vägtrafiklagen.

Fö2 Stopplikt

Märket anger att förare av fordon som närmar sig korsning har stopplikt före infart på korsande väg. Märket skall sättas upp så nära som möjligt den punkt där fordon skall stanna. Om stopplinje saknas skall fordonet stannas före den korsande vägen.

Fö3 Huvudled

Märket anger att en väg är huvudled och att trafiken på anslutande och korsande väg är väjningsskyldig. Märket är placerat vid början av huvudleden och är upprepat så ofta det behövs längs vägen. Märket kan vara placerat även före en korsning, om det är kompletterat med tilläggstavla T15.

Fö4 Huvudled upphör

Märket anger att huvudled upphör och är alltid placerat på den plats där huvudleden upphör. Om huvudleden upphör i en korsning där föraren på huvudleden har väjningsplikt mot korsande väg behöver märket dock inte sättas upp. Märket kan vara använt som förhandsmärke, om det är kompletterat med tilläggstavla T2.

Fö5 Företräde för mötande trafik

Märket anger att det är förbjudet att köra in på sträckan om det inte är möjligt att passera denna utan att mötande fordon tvingas stanna. Märket får sättas upp endast om sträckan tydligt kan överblickas i hela sin längd, även under mörker. Märket kan vara använt som förhandsmärke, om det är kompletterat med tilläggstavla T2.

Fö6 Företräde i förhållande till mötande trafik

Märket anger att märke Fö5 har satts upp vid andra änden av sträckan.

Förbudsmärken

14 §

Förbud och begränsning som gäller enligt vägtrafiklagen anges i allmänhet inte med förbudsmärke.

15 §

Förbud som anges med ett förbudsmärke börjar vid märket, om inte annat anges med en tilläggstavla. Märkets verkningsområde sträcker sig, om inte annat anges med en tilläggstav-

la, fram till märke som anger att förbudet upphör eller, om sådan utmärkning saknas, till nästa korsning med annan väg än sådan väg eller plats som anges i 20 § 3 mom. vägtrafiklagen.

Om ett förbud gäller även efter en vägkorsning skall märket upprepas efter korsningen om inte annat anges i denna förordning.

16 §

Förbudsmärken är:

Märke

Närmare föreskrifter

F1 Förbud mot fordonstrafik

Märket anger förbud mot trafik med fordon och får bara sättas upp om förbudet gäller trafik i båda riktningarna. Om märket är kompletterat med tilläggstavla T2, är märket använt som förhandsmärke.

F2 Förbud mot trafik med motordrivet fordon

Märket anger förbud mot trafik med motordrivna fordon med undantag för trafik med moped med låg effekt. Avser förbudet även trafik med moped med låg effekt skall det anges på en tilläggstavla.

F3 Förbud mot trafik med motordrivet fordon med fler än två hjul

Märket anger förbud mot trafik med motordrivna fordon med fler än två hjul.

F4 Förbud mot trafik med motorcykel

Märket anger förbud mot trafik med motorcykel. Avser förbudet även trafik med moped skall det anges på en tilläggstavla.

F5 Förbud mot trafik med last och paketbil

Märket anger förbud mot trafik med lastbil och paketbil.

Om förbudet gäller endast last- och paketbil vars totalvikt överstiger en viss gräns, är märket kompletterat med tilläggstavla T4.

F6 Förbud mot trafik med motordrivet fordon med släpvagn

Märket anger förbud mot trafik med motordrivet fordon med tillkopplad släpvagn av annat slag än påhängsvagn eller enaxlig släpvagn.

Avser förbudet även trafik med motordrivet fordon med tillkopplad påhängsvagn eller enaxlig släpvagn skall det anges på en tilläggstavla.

F7 Förbud mot trafik med fordon lastade med farliga ämnen

Märket anger förbud mot trafik med fordon som omfattas av bestämmelserna om transport av farliga ämnen enligt landskapslagen (1995:62) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om transport av farliga ämnen.

F8 Förbud mot trafik med traktor och motorredskap

Märket anger förbud mot trafik med traktor och motorredskap.

F9 Förbud mot trafik med moped

Märket anger förbud mot trafik med moped. Avser förbudet även trafik med moped med låg effekt skall det anges på en tilläggstavla.

F10 Förbud mot trafik med cykel och moped med låg effekt

Märket anger förbud mot trafik med cykel och moped med låg effekt.

Avser förbudet även trafik med moped skall det anges på en tilläggstavla.

F11 Förbud mot gångtrafik

Märket anger förbud mot gångtrafik.

F12 Förbud mot gång- och cykeltrafik

Märket anger förbud mot gång- och cykeltrafik samt trafik med moped med låg effekt.

F13 Förbud mot ridning

Märket anger förbud mot ridning. Avser förbudet även ledande av riddjur skall det anges på en tilläggstavla.

F14 Förbud mot trafik med fordon förspänt med dragdjur

Märket anger förbud mot trafik med fordon förspänt med dragdjur.

F15 Förbjuden färdriktning

Märket anger förbjuden färdriktning med fordon. Märket kan ha cylindrisk form.

F16 Förbud mot sväng i korsning

Märket anger förbud mot att svänga till vänster i en vägkorsning eller motsvarande. Vid förbud mot högersväng vänds symbolen. Märket skall sättas upp omedelbart före den korsning där förbudet gäller. Märket får avse flera på varandra följande korsningar på en kortare sträcka om sträckans längd anges på en tilläggstavla.

Märket anger att det är förbjudet att vända på vägen (U-sväng). Förbudet gäller på vägen från den plats där märket är uppsatt och fram till och med nästa vägkorsning eller motsvarande.

F17 Förbud mot U-sväng

Märket anger förbud mot trafik med fordon över en viss bredd.
Den största tillåtna bredden skall anges på märket.

F18 Begränsad fordonsbredd

Märket anger förbud mot trafik med fordon över en viss höjd eller att hinder föreligger för färd med fordon över en viss höjd.
Den högsta fordonshöjden skall anges på märket.

F19 Begränsad fordonshöjd

Märket anger förbud mot trafik med fordon eller fordonskombination över en viss längd.
Den största tillåtna längden skall anges på märket.

F20 Begränsad fordonslängd

Märket anger förbud mot trafik med fordon över viss totalmassa.
Den högsta tillåtna totalmassan skall anges på märket.

F21 Begränsad totalmassa på fordon

Märket anger förbud mot trafik med fordon och fordonskombination över viss totalmassa.
Den högsta tillåtna totalmassan skall anges på märket.

F22 Begränsad totalmassa på fordon och fordonskombination

F23 Begränsat axeltryck

Märket anger förbud mot trafik med fordon som har ett axeltryck som överstiger det högsta tillåtna axeltrycket som anges på märket.

F24 Begränsat boggitryck

Märket anger förbud mot trafik med fordon som har ett boggitryck som överstiger det angivna.

F25 Minsta avstånd mellan fordon

Märket anger att förare av motordrivet fordon skall hålla minst det avstånd som anges på märket till framförvarande fordon. Om märket är kompletterat med en tilläggstavla med avståndsangivelse är märket använt som förhandsmärke.

V26 Omkörningsförbud

Märket anger att det är förbjudet att köra om annat motordrivet fordon i rörelse än tvåhjuliga mopeder eller tvåhjuliga motorcyklar utan sidovagn. Förbudet gäller på den väg där märket är uppsatt fram till märke F28. Märket är alltid placerat på båda sidor av körbanan. Omkörningsförbud som följer av 24 § vägtrafiklagen utmärks bara om orsaken till omkörningsförbudet inte kan uppmärksammas tillräckligt tydligt.

F27 Omkörning med lastbil förbjuden

Märket anger förbud mot att med lastbil vars totalvikt överstiger 3,5 ton köra om annat motordrivet fordon i rörelse än tvåhjuliga mopeder eller tvåhjuliga motorcyklar utan sidovagn. Märket är alltid placerat på båda sidor av körbanan. Förbudet gäller på den väg där märket är uppsatt fram till märke F29.

F28 Slut på omkörningsförbud

Märket anger att ett förbud som angetts med märke F26 inte längre gäller.

F29 Slut på förbud mot omkörning med lastbil

Märket anger att ett förbud som angetts med märke F27 inte längre gäller.

F30 Hastighetsbegränsning

Märket anger den högsta tillåtna hastigheten för fordon. Hastighetsbegränsningen gäller på den väg där märket är uppsatt och till den plats där annan bestämmelse om hastighet märkts ut. Begränsningen kan också gälla inom ett visst område om märket kompletterats med en tilläggstavla med texten "zon".

F31 Slut på angiven hastighetsbegränsning

Märket anger slut på särskild hastighetsbegränsning och att generellt gällande hastighetsbegränsning för området skall tillämpas. På märket anges den särskilda hastighetsbegränsning som slutar. Märket kan vara placerat på körbanans vänstra sida.

F32 Stopp vid tull

Märket anger förbud mot att passera tullkontroll utan att först stanna. Under det vågräta strecket skall ordet tull stå på det språk som är lämpligt med hänsyn till gränsförhållandena.

F33 Stopp

Märket anger stopplik av den anledning som anges under det vågräta sträcket. Om märket är kompletterat med en tilläggstavla med avståndsangivelse är märket använt som förhandsmärke.

F34 Förbud att stanna fordon

Märket anger att det är förbjudet att stanna på körbanan eller vägrenen på den sida av vägen där märket är uppsatt. Förbudet gäller, om inte annat anges på en tilläggstavla, fram till nästa korsning eller fram till den plats där annan bestämmelse om stannande eller parkering märkts ut. Gäller sådan annan bestämmelse under viss tid gäller märket under övrig tid. Märket används normalt inte för att ange förbud att stanna vilket gäller enligt 34 och 35 §§ vägtrafiklagen.

F35 Förbud att parkera fordon

Märket anger att det är förbjudet att parkera på körbanan eller vägrenen på den sida av vägen där märket är uppsatt. Märkets verkningsområde är detsamma som för märke F34. Märket förbjuder inte rörelsehindrade med särskilt parkeringstillstånd att parkera om fordonet inte hindrar trafiken och märket inte satts upp på en plats där stoppförbud råder enligt 34 eller 35 §§ vägtrafiklagen.

F36 Zon

Märket anger att de anvisningar som anges genom vägmärken och tilläggstavlor på märket gäller inom ett område.

Märket sätts upp vid infarten till området och gäller till den plats där tavla F37 satts upp eller det på annat sätt tydligt framgår att tavlan inte gäller. Inom området behöver märket inte upprepas.

Inom området får det förekomma avvikelser från anvisningarna på märket. Dessa avvikelser anges genom vägmärken och tilläggstavlor. Anvisningarna på märket gäller även efter sådan avvikelse utan att märket upprepas.

F37 Slut på zon

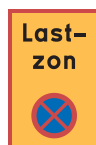
Märket sätts upp vid utfart från ett område inom vilket gäller förbud eller villkor som angivits på märke F36. På märket skall genom vägmärken och tilläggstavlor anges de anvisningar som upphör.

F38 Plats med förbud mot att parkera för annat än viss verksamhet

Märket anger förbud mot att parkera för annat än det trafikantslag, den verksamhet eller av det skäl som anges på märket.

Förbudet gäller fram till märke F40. Är texten på märket taxizon gäller förbudet fram till märke A14.

F39 Plats med förbud mot att stanna för annat än viss verksamhet

Märket anger förbud mot att stanna för annat än det trafikantslag, den verksamhet eller av det skäl som anges på märket. Förbudet gäller inte stannande för av- eller påstigning som kan ske utan hinder för det trafikslag eller den verksamhet som anges på märket.

F40 Slut på plats med förbud att parkera annat än för viss verksamhet

Märket anger att ett förbud som har angetts med märke F38 inte längre gäller. Den text som angetts på märke F38 skall upprepas på märket.

F41 Slut på plats med förbud att stanna annat än för viss verksamhet

Märket anger att ett förbud som angetts med märke F39 inte längre gäller. Den text som angetts på märke F39 skall upprepas på märket.

F42 Förbud att parkera på dag med udda datum

Märket anger förbud mot att parkera fordon på dag med udda datum. Förbudet gäller på den sida av vägen där märket är placerat från kl. 08.00 den avsedda dagen till kl. 08.00 följande dag om inte annat anges med en tilläggstavla. Verkningsområdet för märket är detsamma som för märke F34.

F43 Förbud att parkera på dag med jämt datum.

Märket anger förbud mot att parkera fordon på dag med jämt datum. Förbudet gäller på den sida av vägen där märket är placerat från kl. 08.00 den avsedda dagen till kl. 08.00 följande dag om inte annat anges med en tilläggstavla. Verkningsområdet för märket är detsamma som för märke F34.

Påbudsmärken

17 §

En anvisning som anges med ett påbudsmärke börjar, om inte annat anges i 18 § vid märket och sträcker sig, fram till den punkt där motsvarande märke med tilläggstavla T9 satts upp eller, om sådant märke saknas, till nästa kors-

ning med annan väg än sådan väg eller plats som anges i 20 § 3 mom. vägtrafiklagen. Om märket gäller även efter vägförskningen skall märket upprepas efter korsningen.

18 §

Påbudsmärken är:

Märke

Närmare föreskrifter

P1a Körriktning

P1b Körriktning

P1c Körriktning

Märket anger att fordon skall föras i pilens riktning. Symbolen på märket anpassas efter förhållandena på platsen.

P2a Körriktning

P2b Körriktning

Märket anger att fordon skall föras i endera pilens riktning. Symbolen på märket anpassas efter förhållandena på platsen.

P3 Cirkulationsplats

Märket anger cirkulationsplats. Märket får användas endast tillsammans med märke Fö1 eller Fö2.

P4a Trafikdelare

P4b Trafikdelare

Märket anger att fordon skall passera märket på den sida som pilen i symbolen visar eller, om det finns två pilar i symbolen, antingen till höger eller till vänster.

P5 Cykelbana

Märket anger cykelbana som avskilts från körbana genom vägmarkering eller kantstensmarkering eller väg som är avsedd enbart för cykeltrafik och trafik med moped med låg effekt. Om mopedtrafik inte är tillåten på cykelbanan är märket kompletterat med en tilläggstavla med texten "ej moped".

P6 gångbana

Märket anger gångbana som avskilts från körbana genom vägmarkering eller kantstensmarkering eller väg som är avsedd enbart för gångtrafik.

P7a Gemensam gång och cykelbana

Märket anger en gemensam cykel- och gångbana som avskilts från körbana genom vägmarkering eller kantstensmarkering eller väg som är avsedd enbart för gång- och cykeltrafik samt för trafik med moped med låg effekt. Om mopedtrafik inte är tillåten på cykel- och gångbanan, är märket kompletterat med en tilläggstavla med texten "ej moped".

P7b Gång och cykelbana som löper parallellt

Märket anger cykel- och gångbana som avskilts genom vägmarkering eller kantstensmarkering eller liknande. Symbolen på märket anger på vilken sida de olika banorna löper. I övrigt gäller om märket vad som är sagt om märke P7a.

P8 Ridväg

Märket anger väg som är avsedd enbart för ryttare och gående.

Anvisningsmärken

19 §

Anvisningsmärken upplyser trafikanter om förhållanden som gäller för viss plats, väg eller vägsträcka.

Anvisningsmärken är:

Märke

Närmare föreskrifter

A1 Tätort

Märket anger tätbebyggt område inom vilket särskilda trafikregler gäller. Märkets verkningssområde sträcker sig till märke A2. Märket är placerat på alla vägar som leder till tätorten. Tillsammans med märket används inte förbuds- eller begränsningsmärken. På väg med flera körfält i färdriktningen är märket placerat på båda sidor av körbanan och på annan väg åtminstone på höger sida av körbanan.

A2 Tätort upphör

Märket anger att tätbebyggt område upphör. Märket är placerat på alla vägar som leder från tätorten. På väg med högst ett körfält i varje färdriktning kan märket vara placerat enbart på vänster sida av körbanan.

A3 Gårdsgata

Märket anger gata inom ett bostadsområde speciellt utformad för fotgängare och avsedd endast för tillfällig fordonstrafik med låg hastighet. Genomfartstrafik får inte förekomma. Märket är placerat där gårdsgatan börjar på höger sida av gatan.

A4 Gårdsgata upphör

Märket anger att en gårdsgata slutar. Märket behöver inte sättas upp om det tydligt framgår att gårdsgatan upphör.

A5 Gågata

Märket anger att en gågata börjar. Undantag från bestämmelserna om fordon som får föras på gågata enligt 40 § 2 mom. vägtrafiklagen skall anges på en tilläggstavla.

A6 Gågata upphör

Märket anger att en gågata upphör. Märket behöver inte sättas upp om det tydligt framgår att gågatan upphör.

A7 Lågfartsväg

Märket anger vägsträcka eller område där förhållandena är sådana att det inte är lämpligt att färdas med högre hastighet än den angivna. Märket får bara sättas upp där särskilda åtgärder vidtagits för att fordon inte skall kunna färdas med högre hastighet.

A8 Lågfartsväg upphör

Märket anger att lågfartsväg upphör.

A9 Enkelriktad trafik

Märket anger väg med enkelriktad fordonstrafik. Märket är placerat i vägens riktning på byggnad invid vägen eller på särskild stolpe.

A10a Återvändsväg

A10b Återvändsväg

Märket anger att genomfart inte är möjlig längs vägen respektive längs anslutande väg.

A10c Återvändsväg

Märket anger att genomfart inte är möjlig längs vägen med andra fordon än cykel eller moped med låg effekt.

A11 Övergångsställe

Märket anger övergångsställe. Märket skall sättas upp på båda sidor om vägen om inte särskilda skäl talar mot det. Är körbanan uppdelad av en refug eller liknande skall märket sättas upp på den om det är lämpligt. Märket skall vara riktat åt båda hållen om det inte finns särskilda skäl till annat. På väg där högsta tillåtna hastighet är högre än 50 kilometer i timmen får märket endast undantagsvis sättas upp.

A12a Parkeringsplats

Märket anger parkeringsplats eller att parkering är tillåten. Om särskilda villkor eller begränsningar gäller för parkering på parkeringsplatsen är detta angivet med tillägsskylt. På parkeringsplats som är försedd med parkeringsmätare används märket, kompletterat med märke som anger eventuella villkor eller begränsningar i allmänhet endast i miniatyrformat på parkeringsmätaren eller på stolpen som bär upp mätaren. Om märket är kompletterat med en tilläggstavla som anger fordonsslag, innebär det att parkering är tillåten endast med det slag av fordon som anges på tilläggstavlan.

A12b Parkeringsplats i parkeringshus

Märket anger parkeringsplats i parkeringshus eller annan parkeringsanläggning under tak och används för vägvisning till sådan plats.

A13 Mötesplats.

Märket anger att vägen breddats på platsen för att underlätta möte mellan fordon. På mötesplats får fordon inte parkeras på någon sida av vägen.

A14 Taxi

Märket anger den i färdriktningen räknat bortre gränsen för uppställningsplats för taxibilar. Symbolen finns både på märkets fram- och baksida.

Lokaliseringsmärken för vägvisning

20 §

Anvisning om lämplig väg för visst fordonsslag eller vägvisning till vissa anläggningar får ske genom att symboler enligt 25 § anges på lokaliseringsmärket.

Lokaliseringsmärken för vägvisning är:

Märke

Närmare föreskrifter

LV1 Orienteringstavla

Märket anger korsning. Om inte särskilda skäl föranleder annat skall märket sättas upp 200–400 meter före korsningen. Inom tätbebyggt område skall avståndet till korsningen vara 50–100 meter.

LV2 Tabellorienteringstavla
(Förenklad orienteringstavla)

Märket anger korsning.

LV3 Orienteringstavla för omfart

Märket anger vägsträcka med begränsning av något slag och är placerat före den korsning där lämplig färdväg anvisas. Märkets giltighet kan begränsas till att avse enbart visst fordonsslag genom angivande av ifrågavarande fordonsslag. Orsaken till att omfart anvisas kan vara angiven med något av förbuds- eller begränsningsmärkena F6, F7 eller F18-F24.

LV4 Orienteringstavla för omfart

Märket anger tillfällig vägvisning.

LV5a Vägvisare för omfart

Märket anger riktning och avstånd till mål på en omfartsväg. Om omfart anvisas endast för visst slag av fordon, är märket försett med en symbol som anger ifrågavarande fordonsslag.

LV5b Vägvisare för omfart

Märket anger riktning på en omfartsväg. Om omfart anvisas endast för visst slag av fordon, är märket försett med en symbol som anger ifrågavarande fordonsslag.

LV6 Omfartsinformation

Märket anger färdväg när en väg är avstängd. Symbolen på märket anpassas efter förhållandena.

LV7 Vägvalsinformation

Märket anger att färd i pilens riktning förutsätter ett särskilt vägval till följd av trafikreglering, begränsade möjligheter att svänga eller liknande. På märket kan orsaken till att särskilt vägval förutsätts vara angivet med vägmärke av miniatyrformat. Symbolen på märket anpassas efter förhållandena.

LV8 Körfältsinformation

Märket anger körfältsreglering i nästa korsning. Märket är placerat där regleringen börjar och anpassas efter förhållandena.

LV9 Körfält upphör

Märket anger att ett körfält upphör och att förare i det körfältet skall byta körfält. Märket anpassas efter förhållandena. Om märket är kompletterat med tilläggstavla T2, är märket använt som förhandsmärke. Vid tillfällig avstängning av körfält på grund av vägarbete eller liknande, kan pilarna på märket vara svarta på orange botten.

LV10 Sammanvävning

Märket anger att två körfält övergår i ett.

LV11 Körfältsindelning

Märket anger körfältsindelningen. Märket anpassas efter förhållandena.

LV12 Vägvisare ovanför körbanan

Märket anger för vilket eller vilka färdmål körfältet bör användas.

LV13a
KörfältspilLV13b
KörfältspilLV13c
Körfältspil

Märket, som är placerat ovanför ett körfält, anger den eller de färdriktningar som körfältet är avsett för.

LV14 Vägvisare för allmänna-
och kommunvägar

Märket anger riktning och avstånd till mål på allmänna vägar och på kommunvägar. Märket är placerat i eller i omedelbar närhet av korsning. Avstånd är angivet i kilometer.

LV15 Vägvisare för enskild väg

Märket anger avtag från allmän väg till enskild väg eller enskilt område. Avstånd anges i kilometer med en decimal noggrannhet.

LV16 Vägvisare till lokalt mål i tätort

Märket anger riktningen till stadsdel eller annat område i tätort.

LV17 Adressvägvisare

Märket anger riktningen till verk, inrättning, företag eller liknande som ofta besöks av allmänheten. Märket används endast för närlinformatiön.

 Lehlandsvägen

LV18 Gatunamnskylt

Märket anger namnet på vägen eller gatan.

 Marknad

LV19 Vägvisare till tillfälliga arrangemang

Märket anger riktningen till tillfälliga arrangemang.

 LABY 2
NÄS 3

LV20 Avståndstavla

Märket anger avståndet till angivna mål. Avståndet anges i kilometer.

 KVARNBO

LV21 Ortnamn

Märket anger plats som är av betydelse för orienteringen längs allmän väg. Om den plats som anges på märket är en by, är märket placerat där bosättningen börjar.

 2

LV22 Nummer på huvudväg

Märket anger nummer på huvudväg. Märket används ensamt eller som symbol på orienteringstavla eller vägvisare.

 42

LV23 Nummer på annan allmän väg

Märket anger nummer på annan allmän väg än huvudväg. Märket används ensamt eller som symbol på orienteringstavla eller vägvisare.

 2

LV24 Orientering till väg som numret avser

Märket anger att vägen leder till den väg som har det nummer som anges på märket. Märket används ensamt eller som symbol på orienteringstavla eller vägvisare. Botten på märket är röd om orienteringen avser huvudväg och blå om orienteringen avser annan allmän väg.

LV25 Märke för visst ändamål

Märket anger lämplig väg för visst eller vissa fordonsslag eller trafikantgrupper eller lämplig väg till det mål som symbolen anger. På märket infogas symboler enligt 25 §. Flera symboler får infogas på samma märke.

21 §

Lokaliseringsmärken för vägvisning av gång- och cykeltrafik används på gång- och cykelbanor men kan även användas på andra vägar om det finns skäl att upplysa om färdväg för gående eller cyklande.

Lokaliseringsmärken för vägvisning av gång- och cykeltrafik behöver inte vara utförda i reflekterande material.

Lokaliseringsmärken för vägvisning av gång- och cykeltrafik är:

Märke	Närmare föreskrifter
 <p data-bbox="142 544 347 576">LVgc1 Vägvisare</p>	<p data-bbox="672 495 1213 740">Märket anger väg till ort, plats, anläggning eller liknande. Avstånd får anges i kilometer med en decimals noggrannhet. Symbolen för trafikkategori anpassas till förhållandena. Om färdmålet ingår i en cykelled kan märke LVgc2 användas i stället för trafikkategori. Om inte annat anges särskilt är trafik med moped med låg effekt tillåten när cyklandesymbol eller gående- och cyklandesymbol finns på märket.</p>
 <p data-bbox="142 842 468 874">LVgc2 Vägvisare på cykelled</p>	<p data-bbox="672 793 1213 874">Märket anger väg till ort, plats, anläggning eller liknande längs cykelled. Avstånd får anges i kilometer med en decimals noggrannhet.</p>
 <p data-bbox="142 1029 347 1060">LVgc3a Cykelled</p>	 <p data-bbox="422 1029 627 1060">LVgc3b Cykelled</p> <p data-bbox="672 936 1213 1021">Märket anger särskilt anordnad cykelled. Ledens namn och pil som anger riktningen får infogas i märket.</p>

22 §

Lokaliseringsmärken för vägvisning till allmänna inrättningar får infogas i lokaliseringsskylt för vägvisning. Den blå ramen och bården behöver då inte tas med.

Lokaliseringsmärken för vägvisning till allmänna inrättningar m.m. är:

Märke	Närmare föreskrifter
 <p data-bbox="142 1440 249 1471">LI1 Post</p>	<p data-bbox="672 1352 1213 1413">Märket anger post eller plats där posttjänster erbjuds.</p>
 <p data-bbox="142 1617 294 1648">LI2a Telefon</p>	 <p data-bbox="364 1617 553 1648">LI2b Nödtelefon</p> <p data-bbox="672 1519 1213 1579">Märke LI2a anger telefonautomat och märke LI2b anger nödtelefon.</p>

LI3 Första hjälpen

Märket anger sjukhus med akutmottagning eller plats med förstahjälpenutrustning.

LI4 Industriområde

Märket anger industriområde.

LI5a Busshållplats för fjärrtrafik

LI5b Busshållplats för lokaltrafik

Märket anger hållplats för buss i fjärr- respektive lokaltrafik. Symbolen finns både på märkets fram- och baksida. Märket är placerat vid vägkanten, vid refug eller på väntkur.

23 §

Lokaliseringsmärken för vägvisning till serviceanläggningar m.m. får infogas i lokaliseringsmärke för vägvisning. Den blå ramen och bården behöver då inte tas med.

Lokaliseringsmärken för vägvisning till serviceanläggningar m.m. är:

Märke**Närmare föreskrifter**

LS1 Informationsställe

Märket anger turistbyrå, informationstavla eller annan plats där information kan fås.

LS2 Bilverkstad

Märket anger bilverkstad där akuta reparationer kan utföras på de flesta vanligen förekommande fordonstyperna.

LS3 Drivmedel

Märket anger anläggning som tillhandahåller drivmedel.

LS4 Hotell

Märket anger hotell.

LS5 Restaurang

Märket anger restaurang.

LS6 Café

Märket anger anläggning som serverar drycker och enklare maträtter.

LS7 Kiosk

Märket anger kiosk.

LS8 Vandrarhem

Märket anger vandrarhem.

LS9 Stugby

Märket anger stugby.

LS10 Campingplats

Märket anger campingplats för både tält, husvagnar och husbilar.

LS11 Uppställningsplats för husvagnar

Märket anger uppställningsplats för husvagnar.

LS12 Rastplats

Märket anger rastplats där det även finns en toalett. Är toaletten handikappanpassad anges det med en tilläggstavla med symbolen S12.

LS13 Toalett

Märket anger toalett. Är toaletten handikappanpassad anges det med en tilläggstavla med symbolen S12.

LS14 Friluftsområde

Märket anger friluftsområde.

LS15 Vandringsled

Märket anger särskilt anordnad vandringsled.

LS16 Badplats

Märket anger utomhusbad.

LS17 Fiskekort

Märket anger försäljningsställe för fiskekort.

LS18 Golfbana

Märket anger golfbana.

LS19 Skidlift

Märket anger skidlift.

LS20 Sevärdhet

Märket anger sevärdhet av stort allmänt intresse.

LS21 Radiostation

Märket anger en eller flera radiostationer som tillhandahåller trafikinformation.

LS22 Servicetavla med flera symboler och text

Märket anger serviceanläggning.

LS23 Tillfällig utmärkning

Märket anger riktningen till ett landsbygdsföretag. Texten anpassas efter verksamheten.

24 §

Lokaliseringsmärke för turistiskt intressanta mål:

Märke**Närmare föreskrifter**

LT1 Turistområde

Märket anger område av stort turistiskt intresse. Symbolen på märket anpassas efter attraktionen.

LT2 Turistväg

Märket anger vägsträcka av stort turistiskt intresse.

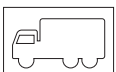
LT3 Postvägen

Märket anger vägsträckningen för den historiska postvägen mellan Stockholm och Åbo via Åland.

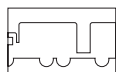
Symboler

25 §

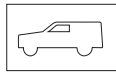
Följande symboler får användas på lokaliseringsmärken eller tilläggstavlor. Om inte annat anges skall symbolen vara vit på mörk bakgrund och svart när den används på ljus botten.

Märke**Närmare föreskrifter**

S1 Lastbil

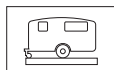
S2 Lastbil med tillkopplad släpvagn

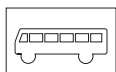
S3 Paketbil

S4 Personbil

S5 Personbil
med tillkopplad
släpvagn

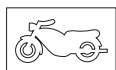
S6 Släpvagn

S7 Buss

S8 Traktor

S9 Motorcykel

S10 Cykel

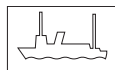
S11 Gående

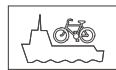
S12 Rörelsehindrade

S13 Flygplats

S14 Färja

S15
Cykelfärja

Symbol S14 anger färjeläge eller att angivet färdmål nås med färja.

S16 Godshamn

S17 Industriområde

S18 Farligt gods

Symbolen anger fordon som transporterar farligt gods.

Tilläggstavlor

26 §

Tilläggstavlor används för att ge kompletterande anvisningar till vägmärken. De placeras nedanför vägmärket i samma lodräta plan och

skall ha samma bottenfärg och färg på tecken som det vägmärke det används under om inte annat sägs i 27 §. Tilläggstavlor under märken som anger förbud att stanna eller förbud att parkera skall dock ha gul bottenfärg och svarta tecken.

27 §

Tilläggstavlor är:

Tavla	Närmare föreskrifter	
 T1 Verkningsområde	Tavlan anger verkningsområdet för det som märket avser med början vid märket.	
 T2 Avstånd till	Tavlan anger anståndet till det märket avser.	
 T3 Avstånd till stopplikt	Tavlan anger anståndet till stopplikt. Tavlan får endast användas under märke Fö1.	
 T4 Totalmassa	Tavlan anger att angivelsen på märket endast gäller fordon med en totalmassa som överstiger det angivna värdet.	
 T5 Fri bredd	Tavlan anger att den fria bredden är begränsad.	
 T6a Fri höjd under fast hinder	 T6b Fri höjd under elledning	Tavlan anger att den fria höjden är begränsad på grund av ett fast hinder eller på grund av att det finns en elledning över vägen eller leden som kan innebära fara.
 T7 Riktning	Tavlan anger riktningen till det som anges på märket eller att märkets verkningsområde sträcker sig in på korsande väg.	
 T8a Föremål i pilens riktning eller verksamhetsområde	 T8b Föremål i pilens riktning, med angivande av avstånd	Tavlan anger att angivelsen på märket finns åt det håll pilen visar.

T9a Verkningsområde
i vardera riktningen

T9b Verkningsområde
i vardera riktningen

Tavlan anger att angivelsen på märket gäller på båda sidor om märket. Tavlan kan användas tillsammans med märkena F34-F35, F42-F43, P5-P8 eller A12a.

T10a Verk-
ningsområde
slutar

T10b Verk-
ningsområde
börjar

T10c Verk-
ningsområde
i pilens
riktning

Tavla T10a anger att angivelsen på märket slutar, T10b anger att angivelsen på märket börjar och T10c anger att angivelsen på märket gäller åt det håll pilen visar.

Tavlan kan användas tillsammans med märkena F34-F35, F42-F43, P5-P8 eller A12a.

T11 Symboltavla

Tavlan anger att det märke under vilket tavlan är uppsatt endast gäller för det fordonsslag eller den trafikantgrupp som anges på tavlan. Symbolerna S1-S12 får användas. Används symbolen S12 under märke A12a avser den endast rörelsehindrade som innehar i 50 § 5 mom. vägtrafiklagen avsett parkeringstillstånd. Symbolen S12 kan även användas ensamt på parkeringsplats för att ange att viss del av parkeringsplatsen är reserverad för rörelsehindrade.

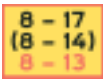
T12 Nedsatt syn

Tavlan anger att personer med nedsatt syn är vanligt förekommande. Används under varningsmärke eller under märke A11.

T13 Nedsatt hörsel

Tavlan anger att personer med nedsatt hörsel är vanligt förekommande. Används under varningsmärke eller under märke A11.

T14 Klockslag

Tavlan anger när angivelsen på märket gäller. Klockslag med svarta eller vita siffror utan parentes anger att regleringen gäller under vardagar utom vardag före sön- och helgdag. Klockslag med svarta eller vita siffror inom parentes anger att regleringen gäller under vardag före sön- och helgdag, och klockslag med röda siffror anger att regleringen gäller under söndagar och helgdagar. Flera klockslag kan anges på samma tavla.

T15 Vägars fortsättning i korsning

Tavlan anger korsning där förare på en väg som anges med ett tjockt streck har företräde framför fordon på en väg som anges med ett smalt streck. Tavlan utformas efter förhållandena på platsen.

T16 Zon

Tavlan anger att de anvisningar som anges genom vägmärke gäller inom ett område. Tavlan sätts upp vid infarten till området.

T17a Tidbegränsning

T17b Särskilda bestämmelser för stannande och parkering

Tavlan anger avvikelser från det märke den är uppsatt under. Tavla T17a kan användas tillsammans med märkena F35, F38 eller A12a. Används tavlan tillsammans med märke A12a skall den vara blå med vit text utan ram. Tavla T17b kan användas tillsammans med märkena F35 eller F38. För klockslag gäller vad som sägs under tavla T14.

T18 Avgiftsbelagd parkering

Tavlan anger att parkering mellan de klockslag som anges är tillåten endast om avgift erläggs. För klockslag gäller vad som sägs under tavla T14.

T19 P-biljett

Tavlan anger att parkeringsbiljett skall användas vid parkering.

T20 Parkeringsskiva

Tavlan anger att tiden när parkering påbörjas skall anges med en parkeringsskiva eller någon annan anordning. För klockslag gäller vad som sägs under tavla T14.

T21 Tillåten parkeringstid

Tavlan anger den längsta tillåtna tiden för parkering.

T22a Fordons placering på parkeringsplats

T22b Fordons placering på parkeringsplats

T22c Fordons placering på parkeringsplats

Tavlan anger hur fordon skall parkeras på en parkeringsplats.

Servicetrafik
tillåten

T23 Tilläggstavla
med texten
"Servicetrafik
tillåten"

Tavlan anger att det, utan hinder av det förbud som framgår av det märke tavlan är uppsatt under är tillåtet:

- 1) att använda fordon i anslutning till arbete som utförs på eller invid byggnad eller annan anläggning;
- 2) att använda fordon för transport av gods som det inte är möjligt att utan oskälig ansträngning bära samt för distribution av varor;
- 3) att använda fordon för befordran av personer med nedsatt förmåga att klara sig på egen hand;
- 4) att använda fordon för befordran av barn, om en vuxen person skall övervaka flera barn under sju år;
- 5) att använda taxibil för att avhämta eller avlämna passagerare; samt
- 6) att använda fordon, om föraren är rörelsehindrad.

Text

T24 Tilläggstavla med text.

Tavlan anger kompletterande anvisningar som inte kan ges med någon av tavlorna T1-T23. Textens minimihöjd är 60 mm.

3 kap. Trafiksignaler

28 §

Trafiksignaler indelas i

- 1) fordonssignaler, cykelsignaler och gångsignaler,
- 2) signaler för rörlig bro, färjfaste eller brandstation samt i
- 3) signaler som används tillsammans med vägmärken.

29 §

Ljusöppningen i annan trafiksignal än grön pilsignal eller gångsignal har en diameter som är mellan 150 och 300 millimeter. Diametern på ljusöppningen i en cykelsignal är dock minst 80 millimeter.

Fordonssignaler och cykelsignaler

30 §

Fordonssignaler och cykelsignaler kan användas i korsning och vid övergångsställe. I fordonssignal visas signalbilderna i följande ordning: rött ljus - rött och gult ljus samtidigt - grönt ljus - gult ljus - rött ljus.

Under tider när trafiken är gles kan i stället för den signalväxling som anges i 1 mom. visas endast blinkande gult ljus.

31 §

I fordonssignal i korsning ingår primärsignal och minst en sekundärsignal i vilken visas samma signalväxling som i primärsignalen. Med primärsignal avses den första signalen sett i färdriktningen. I cykelsignal ingår dock i allmänhet inte sekundärsignal.

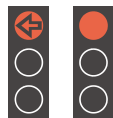
Primärsignal är placerad till höger om eller ovanför det eller de körfält som signalen gäller. Om det finns flera körfält i samma färdriktning och särskild reglering förekommer på körfält till vänster, är primärsignal som avser sådant körfält dock placerad till vänster om eller ovanför körfältet.

Sekundärsignal är placerad på refug, till vänster om körbanan, ovanför körbanan eller till höger om körbanan. Minst en sekundärsignal är alltid placerad åtminstone två och en halv meter efter primärsignalen, sett i färdriktningen.

32 §

I fordonssignaler visas följande signalbilder:

Signalbild
Närmare föreskrifter

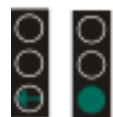
Rött ljus

Signalen anger att fordon inte får passera stopplinje eller, om sådan saknas, signalen. Signal med konturpil gäller endast färd i den riktning som pilen anger. Cyklande och mopedförare som har för avsikt att svänga till vänster på sätt som sägs i 19 § vägtrafiklagen skall dock följa signalväxling som gäller färd rakt fram.

Rött och gult ljus

Signalen anger att växling till grönt ljus är omedelbart förestående. I övrigt har signalen samma innebörd som rött ljus. Signalbilden visas under högst två sekunder.

Grönt ljus

Signalen anger att fordon får köra. Grön pil anger att signalen gäller den färdriktning som anges med pilen. Gående som har beträtt eller står i beråd att beträda övergångsställe skall dock lämnas tillfälle att passera. Föraren skall dessutom vid sväng i korsning väja för cyklande, mopedförare och gående som korsar vägen samt vid vänstersväng även för mötande trafik. Förutom pilsignal med tre ljusöppningar kan signal med endast grönt pilljus förekomma. Signal med endast grönt pilljus kan användas tillsammans med huvudsignal där det inte förekommer korsande trafik i pilens riktning.

Gult ljus

Signalen anger att stopplinje eller, om sådan saknas, signalen inte får passeras om inte fordonet, när ljuset växlar från grönt till gult, hunnit så långt fram att det inte kan stannas utan fara. Signalbilden visas under minst tre och högst fem sekunder.

Blinkande gult ljus

Signalen anger att särskild försiktighet skall iakttas och att anvisningar genom vägmärke och vägmarkeringar skall följas.

Cykelsignal

Signalen gäller cyklande, mopedförare och förare av invalidcykel som färdas på cykelbana. Ovanför signalen finns en upplyst vit cykelsymbol mot blå bakgrund.

33 §

Fordonssignal gäller även gående, om inte särskild signal finns för gångtrafiken.

Gångsignaler

34 §

Anläggningar med gångsignaler skall sättas upp vid övergångsställe på väg där den högsta tillåtna hastigheten överstiger 50 kilometer i

timmen. I övrigt sätts de upp där det behövs.

Gångsignalen är avstängd när fordonssignalen är avstängd och när den på grund av drifts-avbrott visar blinkande gult ljus.

Gångsignal gäller även cyklande, mopedförare och förare av invalidcykel som använder cykelbana, om särskild cykelsignal inte finns.

En gångsignal får kombineras med en akustisk signal med tickande ljud.

35 §

I gångsignaler visas följande signalbilder:

Signalbild**Närmare föreskrifter**

Rött ljus, akustisk signal med långsam pulsfrekvens

Signalen anger att gående inte får beträda körbana eller cykelbana. Gående som befinner sig på körbanan eller cykelbanan när signalen växlar från grönt till rött ljus skall dock fortsätta till refug eller liknande anordning eller, om sådan saknas, till andra sidan av körbanan eller cykelbanan. Samtidigt som signalen visas får en akustisk tickande signal med långsam pulsfrekvens ljuda.

Grönt ljus, akustisk signal med snabb pulsfrekvens

Signalen anger att gående får beträda körbana eller cykelbana. Samtidigt som signalen visas får en akustisk tickande signal med snabb pulsfrekvens ljuda.

Signal för rörlig bro, färjfäste och brandstation

36 §

I en signal för rörlig bro, färjfäste och brandstation visas signalbilderna i följande ordning:

blinkande gult ljus - gult ljus - blinkande rött ljus - blinkande gult ljus.

Om signalen är kompletterad med en avstängningsbom kan i en signal på bommen visas blinkande rött ljus när den är i rörelse eller nedfälld.

37 §

En signal för rörlig bro, färjfäste eller brandstation är placerad på höger sida av körbanan.

Om det finns flera körfält i samma färdriktning finns det en likadan signal ovanför körbanan, på en refug eller på vänster sida av körbanan.

38 §

Signalerna för rörlig bro, färjfäste och brandstation visar följande signalbilder:

Signalbild**Närmare föreskrifter**

Blinkande gult ljus

Blinkande gult ljus

Signalen anger att särskild försiktighet skall iakttas.

Gult ljus

Gult ljus

Signalen anger att stopplinje eller, om sådan saknas, signalen inte får passeras med fordon. Om föraren, när ljuset växlar från blinkande gult till gult, hunnit så långt fram att fordonet inte kan stannas utan fara före stopplinjen eller signalen, får färden dock fortsätta. Signalbilden visas under minst tre och högst fem sekunder.

Blinkande rött ljus

Växelvis blinkande rött ljus

Signalen anger att stopplinje eller, om sådan saknas, signalen inte får passeras.

Signal som används tillsammans med vägmärke

39 §

Tillsammans med varningsmärken och märke som anger övergångsställe kan följande signal användas:

Signalbild**Närmare föreskrifter**

Blinkande gult ljus

Signalen används för att förstärka den anvisning som meddelas genom vägmärket. I signalen kan en eller flera ljusöppningar i samma vågräta plan ingå.

4 kap. Vägmarkeringar

40 §

Vägmarkeringar indelas i längsgående markeringar, tvärgående markeringar och andra markeringar.

Vägmarkeringar är vita, om inte annat anges. De skall vara utförda så att de reflekterar ljus

om det inte finns särskilda skäl som föranleder annat.

41 §

För tillfälligt behov vid vägomläggningar och liknande kan vägmarkeringar utföras med orange färg. Markeringar med orange färg gäller i stället för markeringar med annan färg.

Längsgående markeringar

42 §

Längsgående markeringar är:

Markering

Närmare föreskrifter

M1 Mittlinje och körfältslinje

Markeringen används som mittlinje eller körfältslinje. Mittlinje anger körbanemitt på väg med trafik i båda riktningarna. Körfältslinje utgör linje mellan körfält med trafik i samma riktning.

Längdförhållande mellan dellinje och mellanrum är 1:3, dock kan förhållandet vara 1:1 på väg där den högsta tillåtna hastigheten inte överstiger 50 km/h.

M2 Spärrlinje

Markeringen används för att före korsning eller i undantagsfall även på annan plats åtskilja trafik i samma riktning. Markeringen kan även utgöra skiljelinje mellan gångbana och cykelbana eller mellan körbana och gång- eller cykelbana. Ett fordon får inte med något hjul föras på eller över linjen.

M3 Varningslinje

Markeringen förvarnar om en spärrlinje eller särskilt farligt vägvagnsnitt. På väg där körbanan är smalare än sex meter används linjen för att ange var det på grund av nedsatt sikt eller av annat skäl är förenat med särskild fara att använda körfält som är avsett för motgående trafik eller för att förvarna om en sådan plats. Linjen kan användas i samma syfte även på bredare körbana inom tätort samt, om särskild orsak föreligger, även på annan plats. Längdförhållande mellan dellinje och mellanrum är 3:1.

M4 Mittlinje och spärrlinje

Markeringen anger att fordon som befinner sig på samma sida om mittlinjen som spärrlinjen inte med något hjul får föras på eller över spärrlinjen. Markeringen kan användas endast på väg där körbanans bredd är minst sex meter.

M5 Mittlinje och varningslinje

Markeringen förvarnar om en spärrlinje på den sida av mittlinjen där varningslinjen finns. Markeringen kan användas endast på väg där körbanans bredd är minst sex meter.

M6 Varningslinje och spärrlinje

Markeringen anger att fordon som befinner sig på samma sida om varningslinjen som spärrlinjen inte med något hjul får föras på eller över spärrlinjen samt förvarnar om spärrlinje eller särskild fara i den andra färdriktningen. Markeringen kan användas endast på väg där körbanans bredd är minst sex meter.

M7 Dubbel spärrlinje.

Markeringen anger att fordon inte med något hjul får föras på eller över någon av linjerna. Markeringen kan användas endast på väg där körbanans bredd är minst sex meter.

M8 Ledlinje

Markeringen används för att vägleda fordons-
trafiken i komplicerade korsningar.
Längdförhållande mellan dellinje och mellan-
rum är 1:1.

M9 Bruten kantlinje.

Markeringen anger en körbanas yttergränser
och kan användas där yttergränserna inte angi-
vits med någon annan markering.
Längdförhållande mellan dellinje och mellan-
rum är 1:2.

M10 Heldragen kantlinje

Markeringen anger en körbanas yttergränser i
de fall den inte anges med någon annan marke-
ring. Ett motordrivet fordon som befinner sig till
vänster om linjen bör inte med något hjul föras
över linjen. Moped bör dock, om det kan ske utan
olägenhet, framföras till höger om linjen.
Markeringen kan även utföras som en ljudal-
strande linje för att uppmärksamma föraren på
att denne passerar linjen.

43 §

Måtten på de längsgående markeringarna är:

Markering	Linjebredd (m) på vägar upp till 6,5 m bredd	Linjebredd (m) på vägar bredare än 6,5 m	Dellinjelängd (m)
M1	0,1	0,15	3
M2	0,1	0,15	-
M3	0,1	0,15	9
M8, M9	0,1	0,15	1
M10	0,1	0,15	-

Med avvikelse från vad som anges i 1 mom. kan bredden vara 0,2 meter på markeringarna M1 och M2 när de skiljer körfält avsett för färd rakt fram från körfält avsett endast för sväng, på markering M2 när den utgör skiljelinje mellan

körbana och gång- eller cykelbana samt på markering M9 när den utgör fortsättning på en 0,2 meter bred spärrlinje.

Avstånd i sidled mellan de linjer som ingår i linjekombinationerna M4-M7 är 0,1 meter.

Tvärgående markeringar

44 §

Tvärgående markeringar är:

Markering

Närmare föreskrifter

M11 Stopplinje

Markeringen anger var ett fordon skall stannas enligt vägmärke eller trafiksignal.

M12 Varningslinje

Markeringen upplyser om att väjningsskyldighet gäller enligt vägmärke Fö2. Linjen består av trianglar med mellanrum som är lika långa som trianglens bas.

M13 Övergångsställe

Markeringen anger övergångsställe på körbana. Förhållandet mellan linjen och mellanrummet är 1:1.

M14a Cykelöverfart

M14b Kombinerad cykelöverfart och övergångsställe

Markeringen anger plats där cykelbanan korsar körbanan.

Markeringen består av två brutna linjer med kvadrater och mellanrum där mellanrummet är lika långt som kvadratens sida.

Där markeringen kombineras med ett övergångsställe behöver markeringen på den sida av cykelöverfarten som ligger närmast övergångsstället inte utföras. I sådana fall skall kvadraternas sidor ha samma längd som de streck som anger övergångsstället.

M15 Cykelfält

Markeringen anger cykelbanas sträckning.

upphöjning

M16 Farthinder

Markeringen anger plats där ett gupp har anlagts som farthinder och skall anbringas på båda sidor av hindret.

En markering består av två parallellt ordnade brutna linjer där mellanrummet är lika långt som kvadratens sida.

45 §

Måtten på tvärgående markeringar är:

Markering	Linjebredd (m)	Dellinjelängd (m)
M11	0,4	
M12	0,7	0,5
M13	>2,5	0,5
M14, M16	0,5	0,5

Avståndet mellan de två brutna linjerna som ingår i markering M14 är minst 1,5 meter.

Andra markeringar

46 §

Förutom längsgående och tvärgående markeringar finns följande markeringar:

Märke

Närmare föreskrifter

M16a
KörfältpilM16b
KörfältpilM16c
Körfältpil

Markeringen anger i vilken eller vilka körriktningar körfältet får användas. Körfältpil med två pilangivelser i samma riktning upplyser om färdväg i nästa och därpå följande korsning.

M17 Anvisning om körfältsbyte

Markeringen anger att byte av körfält är nödvändigt på grund av att körfältet upphör.

M18 Spärrområde

Markeringen anger område som inte är avsett för fordonstrafik. Ett fordon får inte med något hjul föras på eller över markeringen. Mindre spärrområden kan utföras helt i vitt.

50

M19 Hastighetsbegränsning

Markeringen anger hastighetsbegränsning och får användas för att förtydliga hastighetsbegränsning som anges med vägmärke.

BUSS

M20 Buss

Markeringen anger att körfältet endast är avsett för buss i linjetrafik eller att en uppställningsplats endast får användas av bussar.

TAXI

M21 Taxi

Markeringen anger plats där endast taxi får stanna eller parkera.

STOPP

M22 Stopp

Markeringen anger stopplikt och får användas för att förstärka anvisning genom markering M11. Markeringen får endast användas tillsammans med märke Fö2.

LAST-
ZON

M23 Lastzon

Markeringen anger att endast stannande för av- eller påstigning är tillåten. Markeringen får endast utföras där märke F38 är uppsatt. Texten anpassas till texten på märket.

M24 Parkeringsplats

Markeringen anger gräns för uppställning av fordon på en parkeringsplats eller längs en vägsträcka. Markeringen kan användas tillsammans med märke A2a. Även markering med heldragen linje kan användas.

M25 Stannande förbjudet

Markeringen anger förbud mot att stanna eller parkera fordon och kan användas tillsammans med märke F33 för att ange märkets verkningsområde eller för att förtydliga annat förbud att stanna.

M26 Parkering förbjuden

Markeringen anger förbud mot att parkera fordon och kan användas tillsammans med märke F34 för att ange märkets verkningsområde samt vid busshållplats för att ange hållplatsens utsträckning. Förhållandet mellan dellinje och mellanrum är 1:1.

M27 Förbjudet att stanna eller parkera

Markeringen anger förbud mot att stanna eller parkera fordon och kan användas tillsammans med eller i stället för markering M26 samt vid busshållplats tillsammans med markering M25.

M28a Färdväg för cyklande och mopedförare

M28b Färdväg för gående

Markeringen anger bana eller lämplig färdväg för den angivna trafikantgruppen och kan utföras med eller utan pilsymbol.

M29 Rörelsehindrad

Markeringen anger rörelsehindrad och kan användas som förtydligande på parkeringsplats som är reserverad för rörelsehindrade med särskilt tillstånd.

M30 Förberedande upplysning om väjningsplikt

Markeringen anger att väjningsplikt gäller längre fram och får användas som förberedande upplysning om väjningsskyldighet i korsning där något av märkena Fö1 eller Fö2 finns.

M31 Avståndsmarkering

Markeringen anger minsta rekommenderat avstånd till framförvarande fordon.

M32 Bullerremсор

Markeringen består av upphöjningar som anläggs tvärs över körbanan för att åstadkomma buller och vibrationer i fordonen. De användas för att göra fordonsföraren observant på att denne nalkas en plats som kräver särskild uppmärksamhet.

47 §

Pilsymbolerna i markeringarna M16 och M17 är minst 5 meter långa. Linjebredden i markeringarna M23-M25 är 0,1 meter och dellinjen i markering M25 är 1 meter lång. I markering

M30 är i den yttre triangeln basen 2 meter och höjden 5 meter och i den inre triangeln är höjden 4 meter. Övriga mått anpassas efter förhållandena.

**5 kap.
Andra anordningar för anvisningar för trafiken**

48 §

Markeringsskärmar, avstängningsanordningar och kantstolpar har följande utseende:

Anordning	Närmare föreskrifter		
 <p>X1a Kantmarkeringsskärm</p>	 <p>X1b Kantmarkeringsskärm för tillfällig utmärkning</p>	<p>Skärmen anger att vägbredden är inskränkt. Skärmen skall passeras på den sida som linjerna lutar ned mot. Gul-röd markeringsskärm används vid vägarbeten eller liknande tillfälliga utmärkningar.</p>	
 <p>X2a Markeringsskylt</p>	 <p>X2b Markeringsskylt</p>	<p>Skärmen anger vägens sträckning. Vid vägarbeten och andra tillfälliga utmärkningar används gul-röd markeringsskylt</p>	
 <p>X3a Avstängningsbom</p> 	<p>X3b Avstängningsbom</p> 	<p>X3c Avstängningsbom</p>	<p>På avstängningsanordning med sneda linjer anger linjerna att anordningen skall passeras på den sida som linjerna lutar ned mot. Anordningen kan vara kompletterad med lykta i vilken fast eller blinkande rött ljus visas, om vägen är helt avstängd, och i andra fall med lykta i vilken visas blinkande gult ljus. Som avstängningsanordning kan även användas röda och gula plattor upphängda i en avspärrningslina. Storleken på avstängningsanordning anpassas efter förhållandena.</p>
 <p>X4 Rött ljus</p>		<p>Anordningen anger att en väg är helt avstängd. Anordningen får användas om det behövs för att förstärka andra anordningar som anger att en väg är avstängd.</p>	
 <p>X5 Gult blinkande ljus</p>		<p>Anordningen anger att det finns hinder som innebär att särskild försiktighet skall iakttas.</p>	

X6 Särskild varningsanordning

Anordningen anger att framkomligheten på en väg är inskränkt på grund av ett tillfälligt hinder eller liknande.

Texten på anordningen anpassas till orsaken till att framkomligheten är inskränkt.

X7 Kantstolpe,
framsidaX7 Kantstolpe,
baksida

Anordningen anger vägens eller körbanans kant. Anordningen placeras normalt omedelbart utanför vägbanan eller körbanan.

Vid en korsning, parkeringsplats eller motsvarande där fordon kan föras av eller in på vägen får reflektorena utföras i gul färg.

6 kap. Tecken av polisman

49 §

Vid reglering och övervakning av trafiken kan tecken av polisman användas. Tecknen kan även

användas av annan person i enlighet med vad därom är föreskrivet i vägtrafiklagen.

50 §

Tecken av polisman är följande:

Tecken

Närmare föreskrifter

Stopp fram- och bakifrån
samt vägen fri från sidan

Tecknet anger att den som närmar sig polismannen framifrån eller bakifrån skall stanna och att den som närmar sig från sidan får passera. Skyldigheten att stanna gäller tills nytt tecken ges, oberoende av om polismannen före det sänker armen eller dirigerar trafik som närmar sig från annat håll. Tecknet kan även ges med bågge armar utsträckta.

Stopp från alla håll

Tecknet, som ges med armen rakt uppåt, anger att alla som närmar sig polismannen skall stanna. Tecknet kan även ges med stoppspade.

Stopp framifrån

Tecknet, som ges med krökt arm, anger stopp för den trafikant som handflatan är vänd mot. Tecknet kan även ges med stoppspade.

Framvinkning av fordon

Tecknet anger att den som färdas i den riktning som framvinkningen sker i får passera. Dock skall han lämna gående som har beträtt eller är färdig att beträda övergångsställe tillfälle att passera. Vid sväng i korsning skall han dessutom väja för cyklande, mopedförare och gående som korsar vägen samt vid vänstersväng även för mötande trafik.

Stopp

Tecknet anger stopp för den trafikant som lyktan är vänd mot. Tecknet används under mörker och vid nedsatt sikt.

Minska hastigheten

Tecknet anger att den trafikant som polismannen är vänd mot skall minska hastigheten. Under mörker får tecknet förstärkas med en lykta som visar vitt eller gult ljus eller med en reflexanordning som återkastar vitt eller gult ljus.

Följ efter och stanna bakom polisbilen

Tecknet anger att den som befinner sig bakom polisfordonet skall följa efter och stanna bakom detta när det stannas.

Tecknet kan ges med utsträckt arm, med handflatan vänd mot det bakomvarande fordonet eller med användande av lykta eller stoppspade.

Minska hastigheten

Tecknet anger att de trafikanter som befinner sig bakom polisfordonet skall minska hastigheten. Under mörker och vid nedsatt sikt får tecknet förtydligas med en lykta som visar vitt eller gult ljus eller en reflexanordning som återkastar vitt eller gult ljus.

Minska hastigheten

Tecknet anger att de trafikanter som möter polisfordonet skall minska hastigheten. Under mörker och vid nedsatt sikt får tecknet förtydligas med en lykta som visar vitt eller gult ljus eller en reflexanordning som återkastar vitt eller gult ljus.

Sänk hastigheten och stanna framför polisbilen

Tecknet anger att den som befinner sig framför polisfordonet skall sänka hastigheten, köra in till väggkanten och stanna. Tecknet ges med en lykta med blinkande rött sken tillsammans med blinkande blått larmljus.

**7 kap.
Storlekar på vägmärken m.m.**

51 §

Vägmärken skall ha följande storlekar:

Typ av märke		Storlek i millimeter				
		Mått	Litet märke	Normalt märke	Stort märke	Mycket stort märke
		a	600	900	1150	1500
		a	400-450	600-640	900	1300
		a	600	800	1200	1500
		a	400	600	900	1200
		a	600	900	1300	1500

Texten på lokaliseringsmärkena är 120 - 200 eller 300 millimeter hög. På märkena LV15, LV17 och LVgc1 är dock textens höjd 60 millimeter.

Storleken på övriga märken, andra textstorlekar samt närmare anvisningar om användningen av trafikmärken meddelas av landskapsregeringen.

52 §

Andra anvisningar än de som finns i denna

Mariehamn den 30 juni 2005

ROGER NORDLUND
lantråd

Runar Karlsson
föredragande ledamot

förordning får, med särskilt tillstånd av landskapsregeringen, användas i försökssyfte.

Denna förordning träder omedelbart i kraft. Genom förordningen upphävs landskapsförordningen (1986:35) om trafikankvisningar.

Vägmärken och andra anordningar vars utseende överensstämmer med tidigare gällande bestämmelser men inte med denna förordning är giltiga till utgången av år 2015.

ÅLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

2014

Nr 7

Nr 7

LANDSKAPSFÖRORDNING

om ändring av landskapsförordningen om vägmärken

Utfärdad i Mariehamn den 13 februari 2014

Med stöd av 83 § vägtrafiklagen (1983:27) för landskapet Åland

ändras 3 § 1 mom., 13 § 2 mom. gällande vägmärke Fö2, 19 § 2 mom. gällande vägmärke A5, 20 § 2 mom. gällande vägmärke LV8, 23 § 2 mom. gällande vägmärke LS23 och 2 mom. ikraftträdelsebestämmelsen i landskapsförordning (2005:35) om vägmärken samt,

fogas till förordningens 2 § ett nytt 2 mom., till 12 § två nya vägmärken, till 23 § tre nya vägmärken, till 48 § ett nytt vägmärke samt till förordningen en ny 9a § som följer:

2 §

Texten på vägmärken och tilläggstavlor ska vara utförd i typsnittet Tratex.

3 §

Vägmärken, tilläggstavlor och andra anordningar ska vara retroreflekterande eller belysta.

9a §

Vid arbete på vägen eller vägområdet får märkena V8b gupp, V8c grop, V9 vägarbete, V29 annan fara, P4a, P4b trafikdelare, LV9 minskning av antalet körfält och X1b kantmärkeringskärm vara placerade på fordon.

12 §

V17a Gående

Märket anger en vägsträcka där gående ofta korsar eller uppehåller sig på eller vid vägen.

V26a Fordon
medförspänt
dragdjur

Märket anger en vägsträcka där fordon med förspända dragdjur ofta korsar eller uppehåller sig på vägen. Andra symboler kan förekomma på märket. Landskapsregeringen får meddela föreskrifter om vilka andra symboler som får förekomma.

13 §

Fö2 Stopplikt

Märket anger att förare av fordon som närmar sig korsning eller väg alltid ska stanna vid stopplinje samt väja för trafiken på den korsande vägen. Om stopplinje saknas, ska fordonet stannas omedelbart före den korsande vägen där sikten är fri. Angående placeringen av märket gäller i tillämpliga delar vad som är sagt angående placering av märke Fö1.

19 §

A5 Gångata

Märket anger att en gångata börjar. Undantag från bestämmelserna om fordon som får föras på en gångata enligt 42 § 2 mom. vägtrafiklagen ska anges på en tilläggstavla.

20 §

LV8 Körfältsindelning före korsning

Märket anger körfältsreglering i nästa korsning. Märket är placerat där regleringen börjar och anpassas efter förhållandena.

23 §

Märket anger en anläggning som erbjuder rum för övernattnig och frukost.

LS23 Rum och frukost

Märket anger en anläggning med försäljning av lokalt tillverkade eller närodlade produkter.

LS24 Gårdsbutik

Märket anger en anläggning med tillverkning och försäljning av hantverksprodukter.

LS25 Hantverk

LS26 Tillfällig utmärkning

Märket anger riktningen till tillfälliga verksamheter på landsbygden. Texten anpassas efter verksamheten.

48 §

X8 Avfartsskärm

Skärmen anger skiljepunkten mellan en huvudkörbana och en avfart där det finns ett retardationsfält.

Vägmärken och andra anordningar vars utseende överensstämmer med tidigare gällande bestämmelser men inte med denna förordning ska bytas ut senast år 2020.

Denna förordning träder i kraft den 1 april 2014.

Vägmärken och andra anordningar vars utseende överensstämmer med tidigare gällande bestämmelser men inte med denna förordning ska bytas ut senast år 2020.

Mariehamn den 13 februari 2014

CAMILLA GUNELL
lantråd

Veronica Thörnroos
föredragande minister

Nr 3

LANDSKAPSFÖRORDNING

om ändring av landskapsförordningen om vägmärken

Utfärdad i Mariehamn den 5 januari 2017

Med stöd av 83 § vägtrafiklagen (1983:27) för landskapet Åland

upphävs ikraftträdelsebestämmelsen till landskapsförordningen (2005:35) om vägmärken och 2 mom. ikraftträdelsebestämmelsen till landskapsförordningen (2014/7) om ändring av landskapsförordningen om vägmärken samt **fogas** till landskapsförordningen om vägmärken en ny 53 § som följer:

53 §

Denna förordning träder i kraft den 10 november 2005.

Mariehamn den 5 januari 2017

Vägmärken och andra anordningar vars utseende överensstämmer med tidigare gällande bestämmelser men inte med denna förordning är giltiga så länge de uppfyller övriga bestämmelser i denna förordning samt på ett tydligt sätt och utan att vara en fara för trafiksäkerheten är synliga för vägtrafikanterna.

—————
Denna förordning träder i kraft den 1 februari 2017.

KATRIN SJÖGREN
lantråd

—————
Mika Nordberg
föredragande minister

Anbudsformulär

Avtal

Vägmärken och montagematerial för landskapets vägar 2017-2018 (2019)

Anbudslämnaren fyller i gula fält!

Anbudslämnare

Företagsnamn:

Org.nr / FO-nr:

Adress:

Kontaktperson:

E-post under upphandlingen:

Telefonnummer under upphandlingen:

Vi åtar oss att i enlighet med anbudsförfrågan och med tillhörande förfrågningsunderlag utföra rubricerat projekt.

Nedan lämnar vi i förfrågningsunderlaget efterfrågade uppgifter. Vi intygar att samtliga uppgifter är korrekta.

Behörig firmatecknare (alt. delegerad)

Namnförtydligande

Ort och datum

Underskrift

Språkkrav enligt Upphandlingsföreskrift (UF) 3.1.

UF 3.1: Samtliga personer som kommer att ha direktkontakt med den upphandlande enheten behärskar svenska språket i tal och skrift.

[Ja / Nej]

Anlitande av underentreprenörer enligt Upphandlingsföreskrift (UF) 3.2.

UF 3.2: Anbudsgivaren kommer att anlita en underleverantör för fullgörandet av uppdraget.

[Ja / Nej]

Om **ja**, ange underleverantörs firma, FO-/organisationsnummer samt vilken del av åtagandet som ska fullgöras av respektive underleverantör.

Uteslutningsgrunder enligt Upphandlingsföreskrift (UF) 3.3.

UF 3.3: Anbudsgivare intygar att anbudsgivaren eller eventuella underleverantörer inte är föremål för föremål för någon uteslutningsgrund som avses i UF 3.3.

[Ja / Nej]

Uppgifter om ekonomisk och finansiell situation enligt Upphandlingsföreskrift (UF) 3.4.

UF 3.4 Anbudsgivaren ska ha en sådan ekonomisk och finansiell situation att denne klarar av att fullgöra uppdraget och etablera ett långvarigt leverantörsförhållande med den upphandlande enheten.

[Ja / Nej]

Uppgifter om teknisk prestationsförmåga och yrkesmässiga kvalifikationer enligt Upphandlingsföreskrift (UF) 3.5.

UF 3.5 p1: Till anbudet bifogas en kortfattad beskrivning av företaget/ organisationen gällande företags-/organisationsform, branschfarenhet, verksamhet, teknisk utrustning, erfarenhet av liknande uppdrag, omsättning, bemanning, kompetensutveckling etc.

[Bifogas - Ja / Nej]

UF 3.5 p3: Anbudsgivaren ska lämna två (2) kundreferenser. Referenserna ska avse liknande uppdrag som denna upphandling avser, vad gäller art och omfattning, och vara utförda under de senaste tre (3) åren räknat från sista anbudsdag eller pågående.

För nystartade företag som saknar referenser, ska referenser istället lämnas för den person som kommer att ansvara för uppdragets genomförande.

Anbudsgivaren ska lämna redogörelse om referensens namn, uppdragets tidsperiod, omfattning och innehåll, kontaktperson och kontaktuppgifter. Referenterna kan komma att kontaktas efter sista anbudsdag för att bekräfta uppdragen.

anbudsdag eller pågående. För nystartade företag som saknar referenser, ska referenser

istället lämnas för den person som kommer att ansvara för uppdragets genomförande.

Uppdrag 1

Projekt (namn)

Beställare (organisation)

Beställarens kontaktperson (namn)

Tid för färdigställande [årtal] (ej äldre än 3 år)

Person i anbudsgivarens organisation som utfört uppdraget.

En kort beskrivning av uppdraget.

--

Uppdrag 2

Projekt (namn)

Beställare (organisation)

Beställarens kontaktperson (namn)

Tid för färdigställande [årtal] (ej äldre än 3 år)

Person i anbudsgivarens organisation som utfört uppdraget.

En kort beskrivning av uppdraget.

Uppgifter om miljöarbete och kvalitetsarbete enligt
Upphandlingsföreskrift (UF) 3.6 och 3.7.

Vi uppfyller beställarens krav gällande aktivt miljöarbete enligt villkoren i UF 3.6.

(Redogörelse som styrker detta bifogas anbudet)

[Ja / Nej]

Vi uppfyller beställarens krav gällande aktivt arbete för kvalitetsåtgärder enligt villkoren i UF 3.7.

(Redogörelse som styrker detta bifogas anbudet)

[Ja / Nej]

Pris
Uppgifter för utvärdering av anbud enligt Upphandlingsföreskrift UF 2.12.

Totalpris enligt Upphandlingsföreskrift (UF) 2.12.

- €

Underskrift

Anbudsgivaren ska fylla i anbudsformuläret. Dokumentet samt efterfrågade bilagor ska inlämnas till den upphandlade enheten senast den tid som framgår av förfrågningsunderlaget.